

Aika 24.08.2026, klo 15:00

Paikka valtuustosali/etäyhteys

Käsiteltävät asiat

- § 158 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**
- § 159 Pöytäkirjan tarkastaminen ja tarkastajien valinta**
- § 160 Työjärjestyksen hyväksyminen**
- § 161 Kunnanjohtajan katsaus**
- § 162 Kielan purkutöiden ja jatkosuunnittelun tilannekuva**
- § 163 Torialueen siirtäminen**
- § 164 Toimitilojen jatkovuokrasopimukset Lapin hyvinvointialue**
- § 165 Marjapaikkaan kohdistuvat toimenpiteet**
- § 166 Tunturi-Lapin Kehitys ry:n toiminnan jatko**
- § 167 Aloite: Beach Volley -kenttä Muonioon**
- § 168 Aloite: Muonion maisema-arvon parantaminen**
- § 169 Aloite ympäristökatselmuksesta**
- § 170 Julkisen alan energiatehokkuussopimukseen liittyminen ja työryhmän perustaminen**
- § 171 Lausunto hallituksen esitysluonnoksesta laeiksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäädännön muuttamisesta sekä kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta**
- § 172 Lausuntopyyntö Väyläviraston ohjelmakokonaisuudesta**
- § 173 Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle matkailijaveroa koskevaksi lainsäädännöksi**
- § 174 Vuoden yrittäjä 2026**
- § 175 Nimeäminen Tornionlaakson neuvoston infrastruktuurityöryhmään**
- § 176 Nimeäminen Lapin alueen varautumisen työryhmään**
- § 177 Valtiovarainministeriön muutospäätös kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vuodelle 2026**
- § 178 Talousarviomuutos vuodelle 2026: investointihanke talous- ja henkilöstöhallinnon järjestelmien laajentamiseen**
- § 179 Talousarvio 2027 ja -suunnitelma 2028-2029 laadintaohje**
- § 180 Vuoden 2025 arviointikertomus**

-
§ 181	Talousarvion toteutuma 2026 hallinto- ja talouspalvelut
§ 182	Talousarvion toteutuma 2026 Q2
§ 183	Elinvoimapalvelujen valmius- ja varautumissuunnitelma
§ 184	Kiila-kuntoutuksen ensimmäisen päivän palkallisuus
§ 185	Hallituksen otto-oikeus
§ 186	Asiakirjoja tiedoksi
§ 187	Kunnanhallituksen nimeämien toimielin- ja kokousedustajien suulliset raportit kokouksista
§ 188	Muut asiat

Osallistujat

Minna Back, puheenjohtaja
Henri H Muotka, 1. varapuheenjohtaja
Manu Friman, 2. varapuheenjohtaja
Katri Rantakokko, sihteeri
Anne-Mari Keimiöniemi
Jukka Korhonen
Juha Niemelä
Pirkko M. Rauhala
Otto Pieskä
Priitta Pöyhtäri-Trøen, valtuutettu
Sakari Silén
Laura Enbuska-Mäki

§ 158

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto hyväksyy hallintosäännön, joka sisältää tarpeelliset määräykset mm. toimielinten kokoontumisesta, varajäsenten kutsumisesta, puheenjohtajan tehtävistä ja läsnäolosta kokouksessa. Hallintosäännön 18. luku sisältää säännökset muiden toimielimien kuin valtuuston kokouksissa noudatettavasta kokousmenettelystä.

Kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Kutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä mahdollisuuksien mukaan käsiteltävät asiat (asialista). Esityslista lähetetään kokouskutsun yhteydessä, mikäli se on mahdollista. Toimielin voi päättää, että esityslista voi korvata kokouskutsun. Kokouskutsu lähetetään jäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus, toimielimen päättämällä tavalla. Kuntalain 18.2 §:n mukaan kunnanhallituksen kokouksessa on jäsenten ja esittelijän lisäksi läsnäolo- ja puheoikeus valtuuston puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajalla.

Toimielimen jäsenen, joka on estynyt saapumasta kokoukseen, on kutsuttava varajäsen sijaansa. Milloin jäsen on esteellinen käsittelemään jotakin asiaa kokouksessa tai esteen vuoksi ei voi osallistua jonkin asian käsittelyyn, hän voi kutsua varajäsenen kokoukseen sitä asiaa käsittelemään. Myös puheenjohtaja tai esittelijä taikka pöytäkirjanpitäjä voi luottamushenkilön pyynnöstä toimittaa kutsun varajäsenelle.

Kokous on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä (kuntalaki 103 §).

Kokous kutsutaan koolle kokouskutsulla, joka lähetetään vähintään seitsemän päivää ennen kokousta. Vain erityistapauksissa voidaan noudattaa lyhyempää koollekutsumisaikaa tai kutsua kokous koolle puhelimitse. Jos kokousta varten laaditaan esityslista, se toimitetaan myös hallituksen varajäsenille, valtuutetuille, varavaltuutetuille ja tarkastuslautakunnan jäsenille sekä tiedotusvälineille tai näille ilmoitetaan esityslistan julkaisemisesta kunnan verkkosivuilla. Kutsu ja esityslista toimitetaan sähköisesti. Esityslista julkaistaan kunnan verkkosivuilla.

Kokouskutsu on toimitettu 17.8.2026 ja esityslista 19.8.2026 sähköisesti.

§ 159

Pöytäkirjan tarkastaminen ja tarkastajien valinta

Kuntalain 90 §:n mukaan valtuuston hyväksymä hallintosääntö sisältää tarpeelliset määräykset mm. pöytäkirjan laatisesta, tarkastamisesta ja nähtävänä pitämisestä.

Hallintosäännön mukaan pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjanpitäjä. Pöytäkirja tarkastetaan toimitelimen päättämällä tavalla. Pöytäkirja voidaan tarkastaa sähköisesti, samoin allekirjoittaa, kun tekniset välineet ja yhteydet sen sallivat. Sähköisessä päätöksentekomenettelyssä tehtyjä päätöksiä koskeva pöytäkirja tai sen osa voidaan tarkastaa erikseen ennen kokousta.

Hallituksen ja lautakunnan pöytäkirja siihen liitettyine oikaisuvaatimusohjeineen tai valitusosoituksineen pidetään tarkastamisen jälkeen nähtävänä kunnan verkkosivuilla siten kuin kuntalain 140 §:ssä tarkemmin säädetään.

Kunnanhallitus päätti 25.8.2025 § 160, että kaksi jäsentä tarkastaa pöytäkirjan kokousta seuraavan viikon ensimmäisenä arkipäivänä sähköisesti.

§ 160

Työjärjestyksen hyväksyminen

Ehdotus

Esittelijä: Laura Enbuska-Mäki, kunnanjohtaja

Kunnanhallitus päättää käsitellä § 187 Kunnanhallituksen nimeämien toimielin- ja kokousedustajien suulliset raportit kokouksesta § 161 Kunnanjohtajan katsauksen jälkeen.

§ 161

Kunnanjohtajan katsaus

Kunnanjohtaja kävi katsauksessaan läpi mm. seuraavat asiat:

-

Ehdotus

Esittelijä: Laura Enbuska-Mäki, kunnanjohtaja

Hallitus merkitsee kunnanjohtajan katsauksen tiedoksi.

§ 162

Kielan purkutöiden ja jatkosuunnittelun tilannekuva

MUODno-2023-458

Valmistelijat / lisätiedot:

Laura Enbuska-Mäki, kunnanjohtaja, laura.enbuska-maki@muonio.fi

Elinvoimalautakunta päätti 13.5.2026 § 57 Kielan purku-urakan toteuttamisesta, kunnanvaltuuston 9.6.2025 § 49 tahtotilan mukaisesti. Kielan rakennusten purkutyö on aloitettu ja vuoden 2026 investointiosaan on varattu määräraha ko. tyhjäksi jäävän tontin siistimiseen ja maa-alueen käytön jatkosuunnitteluun.

Kunnanhallituksen 26.1.2026 § 8 perusteluissa todetaan, että Kiela - kiinteistön rakennusten purkamisen jälkeisen jatkojalostamisen suhteen olisi tarkoitus huomioida osallistamiprosessi, samoin kun tori- ja tapahtuma-alueen suunnittelun osalta. Kielan konkreettiset suunnittelu- ja toteutustyön jatkoaskeleet on realistista toteuttaa vuonna 2027, kun rakennua on purettu tontilta. Päätöksenteon 26.1.2026 § 8 yhteydessä on esitetty, että tyhjän Kiela -tontin osalta tulee pohdittavaksi a) myydäänkö tontti b) pidetäänkö tontti omistuksessa ja jos pidetään, millaiseen käyttöön se suunnitellaan jatkojalostettavaksi, sen liittymätiekysymykset huomioiden. Kuluvan vuoden aikana on tarkoitus resurssien mukaan avata kuntalaiskysely tai toteuttaa kuntalaisraati em. Kielan tontin jatkojalostamiselle.

Kun Kielan rakennukset puretaan ja ennen kuin tyhjän tontin jatkojalostamisen kehittämisestä tehdään päätös, tulee ratkaista, pitääkö kunta tontin toistaiseksi omassa omistuksessaan vai pyritäänkö maa-alue myymään. Linjaus on syytä tehdä 19.10.2026 valtuustoon mennessä, koska ratkaisut vaikuttavat talousarvio 2027 ja taloussuunnitelmavuosien 2028-2029 valmisteluun. Mikäli tontti pidetään omassa omistuksessa, voidaan edetä edellä kuvatun mukaisesti sen jatkojalostamisen kehittämisessä. Mutta mikäli tontti päätetään myydä, tätä kehittämistyötä ei aloiteta.

Kielan tontin osalta on tunnistettu suurimmiksi haasteiksi sen maan maaperään ja VT21:n liittymäkysymyksiin ja tieratkaisuihin kytkeytyvät asiakokonaisuudet (ks. kh 26.1.2026 § 8). Sen keskeiset mahdollisuudet liittyvät mm. sijaintiin ruokakauppojen läheisyydessä sekä kehittämispotentiaaliin ns. kylän solmukohdassa (mm. Masterplan). Kunnanjohtaja on kesäkuun kunnanhallituksen kj-katsauksessaan (1.6.2026 § 134) esittänyt, että mikäli kunta päättää pitää tontin omassa omistuksessaan, voisi myös yksi selvitettävä kehittämismahdollisuus olla maauimalan ja avantouinti- ja virkistyspaikan toteuttaminen em. tontille. Alueelle voisi myös sijoittaa mahdollisesti beach volley- kenttä (valtuustoaloite, ks. elinvoimalautakunta 11.8.2026 § 87), jota täydentäisi hyvin jo tontilla sijaitsevat leikkikenttä-, katsomo-, ja pelikenttäkokonaisuus. Ko. maauimalavaihtoehto virkistysalueelle olisi innovatiivinen ja Suomen, myös EU:n Pohjoisin vastaava ratkaisu, joka vaatisi huolellisen ennakkovaikutusten arvioinnin ja kustannusvaikutusten selvittämisen.

Syyskuun 2026 kunnanhallitukseen tuodaan esitys 19.10.2026 kokoontuvalle valtuustolle linjauksesta, a) pitääkö kunta toistaiseksi Kielan tontin omassa omistuksessaan ja alkaa laatia tälle jatkokehittämishjelmaa, vai b) myydäänkö em. tontti.

Ehdotus

Esittelijä: Laura Enbuska-Mäki, kunnanjohtaja

Kunnanhallitus merkitsee valmistelun tiedoksi ja evästää jatkovalmistelussa.

Tiedoksi

elinvoimapalvelut

Kunnanhallitus, § 144, 26.05.2025

Kunnanhallitus, § 8, 26.01.2026

Kunnanhallitus, § 163, 24.08.2026

§ 163

Torialueen siirtäminen

MUODno-2025-231

Kunnanhallitus, 26.05.2025, § 144

Valmistelijat / lisätiedot:

Laura Enbuska-Mäki, kunnanjohtaja, laura.enbuska-maki@muonio.fi

Kunnassa on ratkaistavana torialueen lähitulevaisuuden sijaintipaikka. Tällä hetkellä Kiela -kiinteistön pihalla on toiminut torialue. Kun Kielan käyttö muuttuu tai se poistuu kokonaan kyläkuvasta, on tullut ajankohtaiseksi myös pohtia tulevan torialueen sijaintia.

Keskusta-alueella Ludvig Philipin tiellä, on torialueeksi osoitettu korttelipaikka. Käytännössä tämä sijaitsee Jerisjoen varrella, Arinan kauppakiinteistön naapuritontilla; siis välittömässä läheisyydessä molempia kauppakiinteistöjä ja myös muita keskeisiä palveluita. Kunnan viran- ja toimenhaltijat ovat keskustelleet, kuinka jatkossa kunnan torialueen sijainti olisi hyvä olla tässä, koska:

- kunta omistaa maan, ja kaavamerkintä puoltaa ratkaisua,
- liikennejärjestelyt olisi turvallisempi toteuttaa em. sijaintiin ja saavutettavuus on hyvä,
- alue elävöittäisi kuntakuvaa ja kuntakeskustaa, se loisi hyvän kokonaisuuden keskeisten palveluiden kanssa ja alueen käyttömahdollisuudet olisivat monipuolisemmat (mm. isommille tapahtumille yms.),
- alue loisi hyvän kokonaisuuden L. Philipin puiston kanssa, josta tulisi suora näkyvyys/näköyhteys torialueelle,
- voisi olla mahdollisuus luoda selkeä kävelyreitti kaupoilta torille ja edelleen ydinkeskustaan (tässä olisi myös potentiaalista jatkojalostamismahdollisuutta),
- torialue ohjaisi liikennettä ja käyttäjää ns. syvemmälle ydinkeskustaan,
- alue toimisi hyvänä jatkumona elävän ja puistomaisen kyläkuvan rakentamisessa ja
- ratkaisu mahdollistaisi kyläkuvaa halkovan Jerisjoen näkyvyyden korostamisen.

Kunnassa toteutettiin osallistava budjetointi, ja voittajaksi em. kokonaisuudessa nousi Pekosen uimarannan uimakopin kunnostus. On valmisteltu, että tässä yhteydessä on mahdollisuus em. budjetilla (5000 euroa) myös samalla tehdä sellaisia muitakin toimenpiteitä, joilla saadaan uimarannan yleistä viihtyvyyttä parannettua. Edellytys tälle budjetin mahdollisimman laajalle käytölle on se, että pystyttäisiin hyödyntämään Kielan aittoja osana ko. projektia. On selvitetty, että Pekosen rannalle olisi mahdollisuus siirtää 1-2 toriaittoa, jotka saataisiin hyödynnettyä osana tätä viihtyisämpää uimarantakokonaisuutta. Hanke toteutetaan kesän ja syksyn 2025 aikana. Kun aittoja aletaan siirtämään Kielan pihalta Pekosen rantaan, olisi mahdollisuus samassa yhteydessä jo siirtää loput 3-4 aittoa tulevan torialueen pihalle – odottamaan toteutettavia torialueinvestointeja.

Ehdotus

Esittelijä: Laura Enbuska-Mäki, kunnanjohtaja

Kunnanhallitus hyväksyy suunnitelman siitä, että kunnan torialue siirtyy Kiela - kiinteistön pihalta Ludvig Pilipin tien varrella olevalle ◆?torialue◆?- tontille. Torialueen rakentaminen toteutetaan vuonna 2026, ja tähän varataan talousarviovalmistelussa määrärahat.

Päätös

Hallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen siten, että alueen suunnittelua jatketaan ja siinä huomioidaan osayleiskaava. Toteutus tehdään vasta suunnitelman hyväksymisen jälkeen.

Kunnanhallitus, 26.01.2026, § 8

Valmistelijat / lisätiedot:

Laura Enbuska-Mäki, kunnanjohtaja, laura.enbuska-maki@muonio.fi

Oheismateriaali

1 kartta luonnos tori-tapahtuma-alue 2026 khall 20260126 § 8

2 ilmakehu luonnos tori-tapahtuma-alue 2026 khall 20260126 § 8

Taloussarvion investointiosaan vuodelle 2026 ja suunnitelmavuodelle 2027 on tehty määrärahavaraus tori- ja tapahtuma-alueen suunnitteluun sekä toteuttamiseen. Moniammatillinen toimi- ja viranhaltijatiimi hallinnosta, sivistys- ja elinvoimapaalveluista on käynyt yhdessä läpi alustavaa tori- ja tapahtuma-alueen sijoittumista.

Tori- ja tapahtumapaikan sijainti

Moniammatillinen tiimi puoltaa, että tori- ja tapahtuma-alueen suunnittelupaikaksi valikoituisi kunnan omistamat maa-alueet, eli tämä ei sijoittuisi kokonaan vuokra- tai ostettavalle maa-alueelle. Esitys on, että tori- ja tapahtuma-alueen suunnittelu lähtisi liikkeelle oheisen kartan mukaisesta alueesta, eli sijoittuisi Ludvig Filipin tien varteen ja ulottuisi kirjaston piha-alueelle. Näin alue muodostaisi yhtenäisen ja toisiaan tukevan kokonaisuuden, jota voitaisiin hyödyntää laajasti, yhdessä tai erikseen mm. erilaisissa ulkoilma- ja yleisötapahtumissa. Maisemallisesti alue voitaisiin myös laatia toisiaan täydentäväksi kokonaisuudeksi.

Keskustassa ja osayleiskaava-alueella on olemassa myös muita kunnan omistuksessa olevia tori- ja tapahtuma-alueeksi teoriassa soveltuvia paikkoja, kuten tyhjenevän Kiela- kiinteistön kokonaisuus, jossa onkin toiminut jo tämänkaltaisen toiminta. Alustavan aikataulun mukaan Kielan rakennukset tullaan purkamaan elo-syyskuussa 2026. Kuitenkin on huomioitava osana tori- ja tapahtuma-alueen kokonaistarkastelua mm.:

- Liikennejärjestelyt ja -turvallisuus,
- Mahdolliset tulevaisuuden tielinjojen muutokset,
- Erilaisten muuttujien, kuten valtatie liittymä koskevien tielinjamuutoksien kokonaiskustannukset,
- Kyläkeskustan asiointiliikenteen toivottu kulkusuunta/ohjaus.

Perustelut ehdotetulle sijainnille

Perustelut, jotka puoltavat tori- ja tapahtuma-alueen rakentamista L. Filipin tien varteen sekä kirjaston piha-alueelle:

- kunnan omistama maa-alue,
- jo osittain kaavassa ◆torialue◆-merkinnällä (pl. kirjaston piha-alue),
- selkeä toisiaan tukeva kokonaisuus, joka on hyödynnettävissä laajemmin erilaisissa yleisö- ja ulkoilmatapahtumissa (mm. tieliikennejärjestelyt ja tapahtumien järjestäminen voi olla saumattomampaa),
- muodostaa myös L. Filipin puistosta selkeän kokonaisuuden/jatkumon, jossa on yleisesti muuta tulevaisuuden jatkokehittämispotentiaalia,
- kunnan omistamaa aluetta saadaan suurelta osin siistittyä, elävöitettyä ja luotua lisää ns. puistomaisuutta rakentamisella,
- pysäköintiratkaisussa voidaan hyödyntää kunnan käytössä olevien kiinteistöjen osalta mm. Tippala, kirjasto ja Kyläpirtti. Yksityisten liiketilojen kanssa voitaneen neuvotella pysäköintitilojen hyödyntämistä mm. tapahtuma-aikoina. Uutta pysäköintialuetta ei tarvitse välttämättä rakentaa, ellei tähän ole erityistä intressiä.
- alue sijaitsee ns. ydinkeskustassa, ohjaten kulkuliikennettä valtatie varrelta sisäkeskustaan ja alueena se myös elävöittäisi kuntakeskustan yleiskuvaa,
- lyhyt kävelymatka lähes kaikista liiketiloista ja sitoisi yhteen myös Puthaanrannantien liiketiloja,
- alue ei sijaitse vt21:n varrella, jolloin:
 - tieturvallisuus yleisesti paranee,
 - mahdolliset vt 21:n liittymä- tai muut kiertotiekysymykset eivät kosketa aluetta (ts. näitä ei tarvitse huomioida osana suunnittelua) ja siten myös näihin liittyvät kustannusvaikutukset eivät koske aluetta. Esimerkiksi on mahdollista, että Kielan liittymä suljettaisiin kokonaan ja tulisi mietittäväksi alueen kiertotiejärjestelyt erikseen, tässä skenaarioissa kokonaiskustannukset voivat olla merkittävät.

Osallistava jatkovalmistelu

Moniammatillinen tiimi kannattaa, että alustava tori- ja tapahtumapaikka päätettäisiin kunnanhallituksessa ja sen jälkeen tätä kokonaisuutta jatkovalmistellaan osallistaen. Se tarkoittaa käytännössä sitä, että alueen suunnittelussa kuullaan laajasti päättäjiä, kuntalaisia ja yrityksiä. Menetelminä esimerkiksi järjestettäisiin alueen suunnitteluun liittyen kuntalaisten ja yrittäjien työpaja sekä kysely.

Kiela -kiinteistökysymys

Kiela - kiinteistön rakennusten purkamisen jälkeisen jatkojalostamisen suhteen järjestään oma vastaava osallistamisprosessi, jonka ajoittuminen voisi kohdistua myöhempään kevääseen tai jopa kesään/alkusyksyyn 2026, Kielan konkreettiset jatkoaskeleet ja toimenpiteet on realistista toteuttaa 2027, kun rakennukset on purettu tontilta. Kiela -kiinteistön osalta tulee pohdittavaksi a) myydäänkö kiinteistö b) pidetäänkö kiinteistö omistuksessa ja jos pidetään, millaiseen käyttöön se suunnitellaan jatkojalostettavaksi, esittelytekstin kohdan 2. tiekysymykset huomioiden.

Ehdotus

Esittelijä: Laura Enbuska-Mäki, kunnanjohtaja

Kunnanhallitus päättää, että tori- ja tapahtuma-alueen sijoituspaikka on kartalla osoitettu alue. Alueen suunnittelu etenee osallistavan jatkovalmistelun kautta.

Kokouskäsittely

Keskustelussa nousi esille mm. että suunnittelussa ja toteutuksessa

- hyödynnettäisiin Kielan pihapiirissä olevia rakennelmia (leikkivälineet),
- huomioituisiin mahdollisen Aalto -hanke,
- huomioitaisiin jalankulkuyhteydet eri puolille keskustaa ja
- huomioitaisiin mahdollinen lisämaan hankinta suunnittelualueelta.

Päätös

Hallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen.

Kunnanhallitus, 24.08.2026, § 163

Valmistelijat / lisätiedot:

Laura Enbuska-Mäki, kunnanjohtaja, laura.enbuska-maki@muonio.fi

Tori- ja tapahtuma-alueen suunnittelukilpailutus on käynnistetty elinvoimapalveluissa. Suunnittelukilpailutuksella haetaan idea ja visio tori- ja tapahtuma-alueen hyödyntämiseen sekä myöhemmin näiden alueiden rakentamiseen suunnittelukilpailutuksenn voittajan aineistoa hyödyntäen. Kunnanhallitus päätö 26.1.2026 § 8, että tori- ja tapahtuma-alueen sijoituspaikaksi valitaan Ludvig Filipin tien varrella oleva ja kaavaan varattu torialue sekä kirjaston piha-alue tapahtumille. Kilpailuun osallistutaan muodostamalla havainnekuvat tori- ja tapahtuma-alueista. Tavoite on, että suunnittelukilpailutuksen perusteella valittu esitys aineistoinen valmistuu kokonaisuudessaan 30.11.2026 mennessä. Kilpailu on julkaistu Cloudia tarjouspalvelussa.

Em. prosessi halutaan toteuttaa osallistaen, ja on arvioitu, että tämä tavoite saavutetaan perustamalla suunnittelukilpailuun työryhmä, jonka jäsenet edustaisivat kattavasti Muonion kuntaa, kuntalaisia, yrittäjiä ja toritapahtumiin osallistuvia. Näin ollen suunnittelukilpailutuksen voittaja valitaan erikseen perustetun työryhmän toimesta.

Ehdotus

Esittelijä: Laura Enbuska-Mäki, kunnanjohtaja

Kunnanhallitus nimeää suunnittelukilpailun arviointiryhmään jäseneksi:

- kolme viran- ja toimenhaltijaa, jotka ovat elinvoimapalveluista työpäällikkö Antti Hietala sekä sivistyspalveluista kirjastojohtaja, kulttuurivastaava Paula Löppönen ja kirjastovirkailija- kulttuurituottaja Sofia Kallio
- kolme valtuutettua.

Lisäksi kunnanhallitus kutsuu suunnittelukilpailun työryhmään jäsenet seuraavasti:

- nuorisovaltuusto, jäsen,
- vanhus- ja vammaisneuvosto, jäsen,
- Muonion yrittäjät ry:n kaksi (2) jäsentä, josta toisella on konkreettista kokemusta toritapahtumista esimerkiksi torimyyjän roolista.

Työryhmä voi aloittaa tehtävänsä välittömästi nimeämisten jälkeen.

Tiedoksi

asianosaiset, nuorisovaltuusto, vanhus- ja vammaisneusotsto, Muonion yrittäjät ry

Kunnanhallitus, § 142, 15.06.2026

Kunnanhallitus, § 164, 24.08.2026

§ 164

Toimitilojen jatkovuokrasopimukset Lapin hyvinvointialue

MUODno-2025-401

Kunnanhallitus, 15.06.2026, § 142

Valmistelijat / lisätiedot:

Laura Enbuska-Mäki, kunnanjohtaja, laura.enbuska-maki@muonio.fi

Kunnanhallitus teki 24.11.2025 § 260 linjaukset Lapin hyvinvointialueen esitykseen siitä, sitoutuuko kunta vuokranantajana kokonaisuudessaan Lapin hyvinvointialueen aluehallituksen linjauksiin jatkovuokrauskaudella 1.1.2026 lukien. Esityksessä oli, että mikäli kunta sitoutuu aluehallituksen päätökseen tilojen jatkovuoraamista koskien, Lapin hyvinvointialue valmistelee vuokrasopimukset ja sopimusten läpikäyntiä sekä allekirjoitusprosessia jatketaan Teams-neuvottelussa. Muonion kunnanhallitus vastasi Lapin hyvinvointialueelle aluehallituksen 20.10.2025 päätöksiin liittyen mm. seuraavaa:

- ♦?Hyvinvointialue vuokraa kunnilta, kuntien omistamilta yhtiöiltä tai yksityisiltä vuokranantajilta (kuntien myytyä siirtymäkaudeksi vuokratut kiinteistöt) hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvien palvelujen tuottamiseen tarvittavat tilat 1.1.2026 alkaen korkeintaan vuoden 2025 vuokratason mukaisella €/htm²/kk-yksikkö hinnalla siten, että v. 2026 aikana vuokria ei koroteta lainkaan, ja että vuokrahinta sisältää hyödykkeet, jotka ovat sisältyneet asetuksen mukaisen ylläpitovuokran määritelmään siirtymäkaudella ♦?.
- Vastaus: Muonion kunta hyväksyy tämän ehdon. Muonion kunta esittää, että palveluiden tuottamiseen tarvittavat tilat vuokrataan 1.1.2026 alkaen vuoden 2025 vuokratason mukaisella €/htm²/kk- yksikkö hinnalla siten, että vuoden 2026 aikana ei koroteta vuokria lainkaan, ja että vuokrahinta sisältää hyödykkeet, jotka ovat sisältyneet asetuksen mukaisen ylläpitovuokran määritelmään siirtymäkaudella.
- Laphan kanssa käydyissä neuvotteluissa (11/2025) on lisäksi todettu täsmällisesti em. kohtaan, että vuoden 2026 jälkeen vuokraa voi korottaa indeksiperusteisesti, mutta ei kuitenkaan yli 2 %. Lisäksi Laphan konserni- ja tilajaosto päätti 20.10.2025, että vuokralaisen irtisanomisaika on 11 kk ja vuokranantajan 36 kk.

Kohta:

- ♦?Hyvinvointialue vuokraa käyttöönsä vain ne huoneistoneliömetrit (htm²), joita palvelujen tosiasiallinen järjestämien tai tuottaminen edellyttää ja että huoneistoneliömetrit muodostetaan vuokranantajan toimittamien dwg-tiedostomuotoisten pohjapiirustusten perusteella. ♦?
- Vastaus: Muonion kunta hyväksyy tämän ehdon. Lisäksi kunnanhallitus päätöksessään totesi, että se hyväksyy tämän ehdon, mutta varaa mahdollisuuden neuvotella ja esittää esim. korvaavia tiloja tarkoituksenmukaiseen toimintaan.

Vuokraneuvotteluja on jatkettu teams -yhteydellä, ja koska sopimuksia ei ole saatu astumaan voimaan 1.1.2026 alkaen, laskutus on jatkunut vuoden 2025 sopimusten pohjalta. Neuvotteluissa Laphan on keskusteltu, että mahdolliset sopimushyvitykset aj. 1.1.2026 – uusien vuokrasopimusten hyväksymisen ajankohta x voitaisiin takautuen suorittaa tammikuusta 2026 alkaen, kun saadaan uudet sopimukset voimaan.

Esimerkiksi, jos vuokrat tarkastettaisiin 1.7.2026 alkaen uusien vuokrasopimuksien mukaisesti, lisäksi vuokralaskuilla 1.7.-31.12.2026 hyvitetäisiin alkuvuoden mahdolliset ylimääräiset maksut. Lapin hyvinvointialueen laskelmien /vuokrasopimusluonnosten mukaan (6/2026), Muonion kunnan tulisi hyvittää alueelle n. 30 000 euroa seuraavasti (alv 0 %):

- Hyvinvointikeskuksen osalta (ml. vuodeosasto) vuokraa on maksettu liikaa (1-5 /2026) yht. 1 204,50 euroa,
- Marjapaikan osalta vuokraa on maksettu liikaa (1-6/2026) yht. 19 872,66 euroa,
- Metsäniityn osalta vuokraa on maksettu liikaa (1-5/2026) yht. 10 602,06 euroa.

Muonion kunnan osalta sopimukset hyväksyy kunnanhallitus (toimivaltainen viranomaisen Muonion kunnassa).

Kunta pyysi Lapin hyvinvointialueelta palaveria, jossa käytäisiin läpi vuokrattavien neliöiden osalta periaatteet ja linjaukset vuokrattaviin huoneistoneliömääriin. Palaveri pidettiin 25.5.2026, ja palaverissa selventyi, että Lapin hyvinvointialueen mukaan kohdan *hyvinvointialue vuokraa käyttöönsä vain ne huoneistoneliömetrit (h²m²), joita palvelujen tosiasiallinen järjestämien tai tuottaminen edellyttää ja että huoneistoneliömetrit muodostetaan vuokranantajan toimittamien dwg-tiedostomuotoisten pohjapiirustusten perusteella.* - linjaus on seuraava: vuokrattavien kiinteistöjen tekniset tilat jäävät kokonaan tämän määritelmän ulkopuolelle, myös jotkut varastotilat.

Kunnan viranhaltijoiden mielestä tämän kaltainen poissulkeminen on haastava. Lähtökohtaisesti on oletettu, että kun kunta on vuokrannut kaikki sote-palvelutuotannon kiinteistönsä *ainoastaan* Lapin hyvinvointialueen käyttöön ja toimintaan (näissä tiloissa ei esimerkiksi ole yhteiskäyttötiloja tms. toisen toimijan kanssa, pl. kouluterveydenhuollon tilat), näihin vuokrattaviin neliöihin sisältyisivät myös kiinteistölle kuuluvat tekniset tilat, varastot, huoltotilat yms. Lapin hyvinvointialueen kanssa käydyissä keskusteluissa on toisinaan myös viitattu kokonaan vuokrattaviin rakennuksiin, joiden vuokrasopimusneuvotteluissa voitaisiin edetä kiinteän kokonaisvuokran mukaisesti.

Kunta oli varautunut vastauksessaan Lapin hyvinvointialueen aluehallituksen tiedusteluun marraskuussa 2025, että mahdollisesti vapautuvista tiloista (palveluverkkosuunnitelma on ollut prosessissa koko vuokraneuvotteluiden ajan), se pidättää mahdollisuuden neuvotella ja esittää esim. korvaavia tiloja tarkoituksenmukaiseen toimintaan. Kunta oli tällä vastauksellaan osittain myös varautunut skenaarioon siitä, että mikäli esimerkiksi Lapin hyvinvointialueen toiminta supistuu jossakin yksikössä, se on valmis huomioimaan tämän vuokrattavissa huoneistoneliömäärissä ja mahdollisesti esittämään myös vastavuoroisia ratkaisuja niin hyvinvointialueelle kuin muille toimijoille. Kunta on neuvotteluissa erikseen tarkistanut, onko mahdollista esimerkiksi vuokrata edelleen toiselle toimijalla Lapin palveluluista vapautuvia vuokratiloja. Kunnan lähtökohtana vuokraneuvotteluissa 24.11.2025 § 260 vastauksien jälkeen on ollut, *että palveluiden tuottamiseen tarvittavat tilat vuokrataan 1.1.2026 alkaen vuoden 2025 vuokratason mukaisella €/h²m²/kk-yksikköhinnalla siten, että vuoden 2026 aikana ei koroteta vuokria lainkaan, ja että vuokrahinta sisältää hyödykkeet, jotka ovat sisältyneet asetuksen mukaisen ylläpitovuokran määritelmään siirtymäkaudella.* Neuvotteluissa Lapin hyvinvointialue on esittänyt näkemyksensä €/h²m²/kk- vuokratasosta Muoniolta vuokrattavien kiinteistöjen osalta, jotka on laskettu kaikkiin Lapin kuntiin samalla hyvinvointialueen käyttämällä ohjelmalla ja periaatteilla.

Asiasta on keskusteltu kunnanhallituksessa ja keskeisten kunnan valmistelevien viranhaltijoiden kanssa. Nyt esitetyt Lapin hyvinvointialueen vuokrat ovat osa matalampia €/htm²/kk kuin vuoden 2025 vuokrataso on ollut. Lisäksi Lapin hyvinvointialue linjaa, että vuokrattujen tilojen ns. tekniset tilat tai varastot eivät sisältyisi vuokran määrityksen perusteena oleviin neliöihin, mikä poikkeaa kunnan näkemyksestä. Lapin hyvinvointialueen linjauksen mukaan vuokrattavat neliöt siis pienenevät esimerkiksi Metsäniityssä merkittävästi. Mikäli kunta hyväksyy Lapin hyvinvointialueen vuokrasopimusluonnokset, tarkoittaisi tämä sitä, että vuokratulot vähenisivät vuoden 2026 ajalta yhteensä noin 97 350 euroa ja 1.1.2027 alkaen palvelutuotannosta tippuu Marjapaikka kokonaan pois. Alkuvuonna 2026 vuokraa on peritty Lapin hyvinvointialueelta edellisen sopimuksen perusteella vuoden 2025 hinnoittelun mukaisesti, mukaan lukien teknisen tilat kokonaan.

Kunnan tahtotilana on saada vuokrasopimukset voimaan ja siten, että etenkin oppilashuollon, hyvinvointikeskuksen, vuodeosaston ja Metsäniityn osalta nämä saataisiin voimaan pitkäkestoisesti.

Ehdotus

Esittelijä: Laura Enbuska-Mäki, kunnanjohtaja

Kunnanhallitus päättää hyväksyä:

1. Oppilasterveydenhuollon vuokrasopimuksen oheismateriaalin mukaisesti.
2. Hoivapalveluyksikkö Marjapaikan vuokrasopimuksen oheismateriaalin mukaisesti.
3. Hyvinvointikeskuksen ja vuodeosaston vuokrasopimuksen oheismateriaalin mukaisesti sillä muutoksella, että kaikki Lapin hyvinvointialueen palveluiden tai tukipalveluiden käytössä olevat varastotilat tulee lisätä mukaan vuokrattaviin huoneistoneliöihin. Ne varastotilat, joita Lapin hyvinvointialue ei tosiasiaassa käytä ja siten vuokraa, tulee tyhjentää ja kunta ottaa nämä omaan käyttöönsä.
4. Metsäniityn vuokrasopimuksen oheismateriaalin mukaisesti vuoden 2026 loppuun asti. Kunta jatkaa vuokraneuvotteluja Lapin hyvinvointialueen kanssa toistaiseksi voimassa olevasta sopimuksesta 1.1.2027 alkaen. Kunnan ehdottomana tahtotilana on saada kaikkiin vuokrattaviin kohteisiin pidempiaikaiset vuokrasopimukset. Kunta pyytää Lapin hyvinvointialueelta jatkoneuvottelua ko. kiinteistöä koskevista vuokrattavista huoneistoneliömääristä sekä näiden periaatteista, myös 1.1.2027 voimaan astuvan vuokrasopimuksen tyypistä.
5. Linjauksen, että vuokrat tarkastetaan kaikista kohteista 1.7.2026 alkaen Lapin hyvinvointialueen esittämien uusien neliömäärien mukaisesti (vuokrasopimusluonnokset) ja lisäksi vuokralaskuilla 1.7.-31.12.2026 hyvitetään alkuvuoden 2026 ylimääräiset maksut. Hyvityslaskut vuodelta 2026 laaditaan sen jälkeen, kun päätös on saanut lainvoiman ja sopimukset on allekirjoitettu.
6. Vaatimusta vuosien 2023-2025 vuokrien takautuvista tarkistuksista ei hyväksytä (viittaus neuvottelumuistio 13.11.2025 kohta 5. Kohdeluettelon läpikäynti).
7. Pyynnön aluehallitukselle tarkistaa linjauksiaan vuokrattavien huoneistoneliömäärien kriteereistä; näiden tulisi olla kohtuullisempia kunnille siten, että mikäli kunta/ kaupunki vuokraa sote-palvelutuotantoon kiinteistönsä kokonaisuudessaan Lapin hyvinvointialueelle, kiinteistöjen tekniset tilat ja varastot lasketaan kuuluvaksi vuokrattaviin huoneistoneliöihin, koska *palvelujen tosiasiallinen järjestämien tai tuottaminen edellyttää* näiden vuokraamista.

Lisäksi Muonion kunnanhallitus pyytää kiinnittämään seuraavaan huomiota:

- Mikäli Lapin hyvinvointialue linjaa, että vuokrattavien huoneistoneliömäärien kriteereissä on syytä huomioida kiinteistöjen tekniset tilat, on mahdollisissa tarkistuksissa huomioitava tasapuolinen kuntien kohtelu, ts. että kyseinen linjaus huomioidaan myös Muonion kunnan mahdollisessa hyvitystarkastelussa.

Kokouskäsittely

Hallitus keskusteli laajasti sopimuksista ja neuvotteluista.

Päätös

Kunnanhallitus päätti, että

1. oppilashuollon tilojen vuokrasopimusluonnos hyväksytään
2. Marjapaikan tilojen vuokrasopimusluonnos hyväksytään
3. hyvinvointikeskuksen ja vuodeosaston vuokrasopimusluonnos hyväksytään esityksen mukaisesti muutoin, mutta rakennusten kaikkien neliöiden tulee olla sopimuksessa mukana (tekniset tilat, varastot, tms.)
4. Metsäniityn vuokrasopimusluonnos hyväksytään esityksen mukaisesti muutoin, mutta rakennusten kaikkien neliöiden tulee olla sopimuksessa mukana (tekniset tilat, varastot, tms.)
5. vuokrat tarkistetaan 1.1.2026 vuokrasopimusluonnoksissa esitetyillä alemmilla vuokrahinnoilla, mutta mahdollisilla pienemmillä vuokraneliöiden määrillä vasta, kun vuokralaisen käytössä olevat tilat ja neliöt on yhdessä katselmoitu ja hyväksytty. Hyvityslaskut laaditaan sen jälkeen, kun edellä mainitut katselmukset on suoritettu, päätös on lainvoimainen ja sopimukset allekirjoitettu. Vuokrasopimukset laaditaan 1.1.2026 alkaen ja mahdolliset hyvityslaskennan perusteet ja laskut laaditaan sekä käsitellään erillisinä vuokrasopimuksista.
6. esittelijän ehdotus hyväksytään
7. esittelijän ehdotus hyväksytään.

Lisäksi kunnanhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen, että mikäli Lapin hyvinvointialue linjaa, että vuokrattavien huoneistoneliömäärien kriteereissä on syytä huomioida kiinteistöjen tekniset tilat, on mahdollisissa tarkistuksissa huomioitava tasapuolinen kuntien kohtelu, ts. että kyseinen linjaus huomioidaan myös Muonion kunnan mahdollisessa hyvitystarkastelussa.

Kunnanhallitus, 24.08.2026, § 164

Valmistelijat / lisätiedot:

Laura Enbuska-Mäki, kunnanjohtaja, laura.enbuska-maki@muonio.fi

Lapin hyvinvointialue on vastannut kunnanhallituksen 15.6.2026 § 142 päätöksiin ja esityksiin.

Lapin hyvinvointialue on ilmoittanut (7.8.2026) voivansa sitoutua toistaiseksi voimassa olevaan vuokrasopimukseen 1.1.2026 lukien aluehallituksen päätösten ja kunnanhallitukselle toimitetun vuokrasopimusluonnoksen mukaisesti.

Lapin hyvinvointialueelta todetaan, että mikäli Muonion kunta katsoo, että sopimusluonnosten mukaiset ehdot eivät sovi kunnalle, Lapin hyvinvointialue voi solmia kohteista määräaikaisen vuokrasopimuksen kunnan esittämällä muutoksilla

31.12.2027 saakka. Tämän määräajan aikana Lapin hyvinvointialue tarkastelee, miten palvelut jatkossa järjestetään. Tämä linjaus koskee kaikkia vuokranantajia.

Hyvinvointialueen näkemys on, että 1.1.2026 voimaan tulevat sopimukset tulee vuoden 2026 toteutuneen vuokranmaksuliikenteen osalta oikaista uuden sopimuksen mukaiseksi. Mahdollisen tasauksen voi hyvittää tulevassa vuokralaskutuksessa. Hyvinvointialueen aluehallitus ei ole tehnyt toistaiseksi päätöstä siitä, miten vuosien 2023–2025 mahdollisia tarkistuksia tehtäisiin.

Lapin hyvinvointialueelta on ilmoitettu, että alueelta voidaan osallistua katselmukseen; tällä ei kuitenkaan voida vaikuttaa aluehallituksen linjauksiin, jotka ovat samoja kaikille vuokranantajille.

Ehdotus

Esittelijä: Laura Enbuska-Mäki, kunnanjohtaja

Kunnanhallitus merkitsee Lapin hyvinvointialueelta saapuneen vastauksen tiedoksi ja nimeää katselmukseen Muonion kunnan edustajiksi työpäällikön, vs. elinvoimajohtajan, kunnanjohtajan sekä kaksi luottamushenkilöä. Katselmuksen ajankohtaa sovitellaan Lapin hyvinvointialueen kanssa.

Katselmuksen jälkeen kunnalla on mahdollisuus tehdä toistaiseksi voimassa oleva vuokrasopimus hyvinvointikeskuksesta. Metsäniityn osalta kunta toivoo jatkettavan neuvotteluja, kuten on aikaisemmin linjattu.

§ 165

Marjapaikkaan kohdistuvat toimenpiteet

MUODno-2026-277

Valmistelijat / lisätiedot:

Laura Enbuska-Mäki, kunnanjohtaja, laura.enbuska-maki@muonio.fi

Lapin hyvinvointialue on ilmoittanut, että se ei käytä palvelutuotannossaan palveluasumisyksikkö Marjapaikkaa 1.1.2027 alkaen, eli rakennus on tyhjillään siitä alkaen. Lapin hyvinvointialueen päätöksen vuoksi kunnassa tehtiin jo tilinpäätökseen 2025 kiinteistön kirjanpitoarvoon alaskirjaus (50 % arvosta, eli n. 387 000 euroa) ja tällä oli merkittävä vaikutus kunnan tulokseen.

Koska Marjapaikan rakennus jää tyhjilleen, tulee tehdä päätös jatkotoimenpiteistä:

1. myydäänkö tai vuokrataan rakennukset ja maa-alue
2. otetaan rakennus omaan palvelutuotantoon vai
3. puretaan rakennukset.

Marjapaikka sijaitsee kunnan omistamalla Leveämaan kiinteistöllä.

Tänä vuonna ennen poistoja kyseisen rakennuksen kirjanpitoarvo on vielä noin 387 000 euroa. Yleisesti voidaan todeta, että Marjapaikan vuosittaiset kustannukset ovat noin 90 000 - 100 000 euroa. Marjapaikan pinta-ala on 1289 htm² ja se on valmistunut vuonna 1983. Vuosittaiset kirjanpidon poistot ovat noin 33 040 euroa. Mahdollisten purkukustannukset ovat arviolta n. 100 000- 150 000 euroa (tarkkaa hinta-arviota ei ole tehty).

Kyseisen rakennuksen keskeisiä haasteita ovat sen tekninen ikä ja korkeahko jäljellä oleva kirjanpitoarvo. Kiinteistö tulee vaatimaan laajoja saneerauksia lähivuosina. Kunnan palveluiden suhteen arvioituna kiinteistö on verrattain iso.

Kunnan strategisena linjauksena on luopua tarpeettomista ja/tai laajoista saneeraustarpeesta olevista kiinteistöistä. Linjaus, ja tämän kaltainen tarkistelu, on ollut välttämätön kunnan taloudellisen tilanteen ja palvelutuotannon tasapainon ylläpitämiseksi. Viimeisin Marjapaikan kuntoraportti on yli 10 vuotta vanha ja mikäli rakennus päätetään myydä tai vuokrata, kuntoarvio tulee teettää uudelleen.

Taloudellisesti ja taloteknillisesti paras vaihtoehto olisi, että Marjapaikka kiinteistön jatkoratkaisu tai tähän liittyvät linjaukset saataisiin tehtyä mahdollisimman pian vuoden 2027 alusta, kun se jää tyhjilleen Lapin hyvinvointialueen palvelutuotannosta.

Kunnantalon uusien tilojen valmisteluprosessiin on laadittu oma hankesuunnitelma: valmisteluprosessi etenee erilaisten kunnantalototeuttamistapojen vertailuun ja mm. elinkaarikustannusten laskemiseen. Mikäli päädytään rakentamaan uusi kunnantalon, hankesuunnitelmassa sille on osoitettu paikka.

Ehdotus

Esittelijä: Laura Enbuska-Mäki, kunnanjohtaja

Kunnanhallitus päättää, että Marjapaikkaan tehdään kuntoarvio syksyn 2026 aikana.

Tiedoksi

elinvoimapalvelut

Kunnanhallitus, § 217, 09.10.2025

Kunnanhallitus, § 166, 24.08.2026

§ 166

Tunturi-Lapin Kehitys ry:n toiminnan jatko

MUODno-2025-361

Kunnanhallitus, 09.10.2025, § 217

Valmistelijat / lisätiedot:

Kaisa Kylä-Kaila, kehittämispäällikkö, kaisa.kyla-kaila@muonio.fi

Tunturi-Lapin Kehitys ry:n tarkoitus on edistää Tunturi-Lapin seutukunnan elinvoimaisuutta ja elinkeinotoiminnan yleisten edellytysten kehittämistä, tarvittaessa yhteistoiminnassa muiden järjestöjen ja viranomaisien kanssa.

Enontekiön, Kittilän ja Muonion kunnat ovat yhdistyksen jäseniä. Yhdistyksen tavoitteena on ollut, että Kolarin kunta liittyy myös jäseneksi ja asiasta on käyty neuvotteluja jo usean vuoden ajan. Yhdistyksen rahoitus koostuu pääosin kuntien maksamista jäsenmaksuista 40 000 euroa/vuosi/jäsenkunta, yht. 120 000 euroa. Yhdistys on velkaa Enontekiön ja Muonion kunnille yhteensä n. 33 000 euroa.

Osaksi Tunturi- Lapin Kehitys ry:n toimintaa tuli mukaan loppuvuodesta 2024 elokuvakomissio, jossa maksajakuntia on kahdeksan, hallinnosta kuitenkin vastaa Tunturi- Lapin Kehitys ry. Lisäksi syksyn aikana toiminta on laajentunut esiselvityshankkeella Tunturi-Lapin joukkoliikenne ja logistiikka.

Yhdistyksen ajankohtaisissa sääntö- ja hallintopäivityksissä täsmennetään, kuinka sen perustoimintojen tehtävät liittyvät tiiviisti edunvalvontaan, aluekehitykseen sekä viestintään ja sidosryhmätyöhön. Mm. edunvalvonnallisesti on tärkeää aktiivinen luottamuksellinen tiedonvaihto jäsenkuntien, seutukunnan ja seutukuntien välillä.

Muonion kunta on yhdistyksen jäsenenä erityisesti kahden viimeisen vuoden aikana painottanut kunnan tahtotilaa yhdistyksen tavoitteiden ja toiminnan suhteen. Kunta kokee jäsenenä, että omistajaohjauksella ei ole saavutettu tavoitteita. On lisäksi tunnistettava, että edunvalvonnallisessa seutukuntayhteistyössä keskiössä on kuntien välinen vuorovaikutus.

Yhdistyksen sääntöjen mukaan jäsen voi erota Tunturi- Lapin Kehitys ry:stä ilmoittamalla siitä kirjallisesti yhdistyksen hallitukselle tai sen puheenjohtajalle tai ilmoittamalla eroamisesta yhdistyksen tai valtuuskunnan kokouksessa. Eroava jäsen vapautuu säännöissä määrätyistä velvoitteistaan, kun eroamisilmoituksesta on kulunut kalenterivuosi.

Ehdotus

Kunnanhallitus päättää aloittaa eroamisprosessivalmistelun Tunturi-Lapin Kehitys ry:stä.

Kunnanhallitus toteaa kuitenkin, että kunnan vahva tahtotila on jatkaa elokuvakomission jäsenkuntana.

Puheenjohtajan muutettu päätösehdotus:

Aloitetaan välittömästi neuvottelut omistajakuntien kesken toiminnan ja hallinnon saattamiseksi omistajaohjauksen tavoitteiden mukaisiksi.

Kokouskäsittely

Asiasta käytiin laaja keskustelu ennen varsinaisen kokouksen aloittamista.

Minna Back, Laura Enbuska-Mäki, Katri Rantakokko, Manu Friman, Anne-Mari Keimiöniemi, Juha Niemelä, Priitta Pöyhtäri-Trøen ja Sakari Silén ilmoittivat olevansa esteellisiä (hallintolaki § 28.1) ja poistuivat kokouksesta tämän asian käsittelyn ajaksi.

Henri Muotka toimi puheenjohtajana ja Mika Brännare, Pirjo Rauhala sekä Helena Varis saapuivat kokoukseen tämän asian käsittelyn ajaksi, Kaisa Kylä-Kaila toimi sihteerinä.

Päätös

Hallitus hyväksyi muutetun päätösehdotuksen.

Esteellisyys

Minna Back, Manu Friman, Anne-Mari Keimiöniemi, Juha Niemelä, Priitta Pöyhtäri-Trøen, Sakari Silén, Laura Enbuska-Mäki, Katri Rantakokko (hallintolaki § 28.1)

Kunnanhallitus, 24.08.2026, § 166

Valmistelijat / lisätiedot:

Laura Enbuska-Mäki, kunnanjohtaja, laura.enbuska-maki@muonio.fi

Tunturi-Lapin Kehitys ry on vuonna 2000 perustettu seutukuntaorganisaatio, jonka tehtävänä on edistää alueen kehitystä, elinkeinoelämää, markkinointia, kansainvälistymistä sekä toimijoiden välistä yhteistyötä. Yhdistyksen jäsenenä ovat tällä hetkellä Enontekiön, Kittilän ja Muonion kunnat.

Yhdistys on toiminut pitkään kuntien yhteisenä edunvalvojana ja yhteistyöfoorumina, ja sen toiminta on ollut pääosin tuloksellista sekä alueen kehitystä tukevaa. Vuoden 2025 alusta Tunturi- Lapin kehitys otti hallinoitavaksi Lapin Elokuvakomission toiminnan.

Toimintaympäristö ja kuntien yhteistyötarpeet ovat kuitenkin muuttuneet. Tunturi-Lapin seutukunta muodostuu neljästä kunnasta, mutta kaikki kunnat eivät ole mukana nykyisessä rakenteessa. Tämä heikentää mahdollisuuksia toimia koko seutukunnan yhteisenä edunvalvojana.

Seutukunnassa on tunnistettu tarve vahvistaa kaikkien kuntien välistä yhteistyötä ja rakentaa edunvalvontaa siten, että kaikki neljä kuntaa ovat mukana tasavertaisesti. Nykyinen malli ei omistajapohjansa vuoksi vastaa tähän tarpeeseen. Seutukunnan kuntien olisi pystyttävä rakentamaan kestävästi, osin verkostomaisesti ja ketterästi koko seutukunnan yhteistä strategista suuntaa. Yhteistyön tiivistäminen on keskiössä; yhteistyön on oltava sellaista, jolla on kaikkien kuntien mandaatti toimia.

Seutukunnan kunnanjohtajat ja elinkeinotoimijat ovat pitäneet työkokouksia keväällä. On selvää, että kaikilla kunnilla on tahtotila ja valmius kehittää seutukunnan yhteistyötä ja edunvalvontaa uudella tavalla, mutta tämä ei ole välttämättä organisaatioriippuvaista. Kuntien viranhaltijajohto ja luottamushenkilöt ovat käyneet asiasta yhteisiä keskusteluja, ja näkemys on yhteneväinen: Tunturi-Lapin yhteistä edunvalvontaa tulee uudistaa siten, että kaikki seutukunnan kunnat voivat osallistua siihen täysipainoisesti. Tavoitteena on valmistella yhteistyössä uusi toimintamalli, joka vastaa paremmin nykyisiin ja tuleviin tarpeisiin.

Edellä esitetyin perustein on tarkoituksenmukaista päättää Tunturi-Lapin Kehitys ry:n toiminta hallitusti, ja käynnistää samanaikaisesti uuden toimintamallin kehittäminen. Alasajo vuoden 2026 tai/ja alkuvuoden 2027 aikana mahdollistaa keskeneräisten hankkeiden loppuunsaattamisen sekä henkilöstö- ja sopimusasioiden asianmukaisen hoitamisen. Samalla voidaan valmistella uusi, koko seutukunnan kattava yhteistyörakenne.

Yhdistyksen toiminnan päättäminen perustuu nimenomaan tarpeeseen uudistaa rakenteet vastaamaan muuttunutta kuntakenttää ja yhteistyön vaatimuksia.

Yhdistyksen sääntöjen mukaan päätös yhdistyksen purkamisesta on tehtävä valtuuskunnan kokouksessa vähintään kolmen neljäosan enemmistöllä annetuista äänistä. Kokouskutsussa on mainittava yhdistyksen purkamisesta.

Yhdistyksen purkautuessa käytetään sen varat yhdistysten tarkoituksen edistämiseen purkamisesta päättävän valtuuskunnan kokouksen määräämällä tavalla. Yhdistyksen tullessa lakkautetuksi varat käytetään samaan tarkoitukseen. Muonion ja Enontekiön kunnilla on saatavia Tunturi- Lapin Kehitys ry:ltä.

Ehdotus

Esittelijä: Laura Enbuska-Mäki, kunnanjohtaja

Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että Tunturi-Lapin Kehitys ry:n toiminta nykyisessä muodossaan ajetaan hallitusti alas vuoden 2026 aikana ja/tai vuoden 2027 alkuvuoteen mennessä.

Lisäksi kunnanhallitus päättää, että:

- Muonion kunta osallistuu aktiivisesti uuden, koko seutukunnan kattavan yhteistyö- ja edunvalvontamallin valmisteluun yhdessä muiden Tunturi-Lapin kuntien kanssa,
- Muonion kunta osallistuu aktiivisesti Lapin elokuvakomission vastuukunnan neuvotteluihin ja tämän toiminnan siirtämiseksi tähän vastuukuntaan.

Kunnanhallitus, § 11, 27.01.2025
Elinvoimalautakunta, § 87, 11.08.2026
Kunnanhallitus, § 167, 24.08.2026

§ 167

Aloite: Beach Volley -kenttä Muonioon

MUODno-2025-2

Kunnanhallitus, 27.01.2025, § 11

Valmistelijat / lisätiedot:

Katri Rantakokko, hallintojohtaja, katri.rantakokko@muonio.fi

Aloitepalvelusta on 22.12.2024 saapunut kuntalaisaloite Beach Volley -kentän rakentamisesta, aloitteen on allekirjoittanut 37 kunnan asukasta ja 14 muun kunnan asukasta.

Aloitteessa esitetään, kuntaan rakennetaan Beach Volley -kenttä, joka palvelisi monipuolisesti kuntalaisten liikunta- ja virkistystarpeita. Kenttä olisi aloitteen mukaan erinomainen lisä kunnan urheilupaikkojen tarjontaan ja tarjoaisi oivallisen mahdollisuuden ulkoliikuntaan erityisesti kesäkaudella.

Kentän rakentamista perustellaan mm.

1. Liikunnan ja hyvinvoinnin edistäminen: Beach Volley on matalan kynnyksen laji, joka sopii kaikenikäisille ja -kuntoisille kuntalaisille. Kentän avulla voidaan lisätä kuntalaisten liikuntaaktiivisuutta ja tarjota terveellinen, sosiaalinen ja hauska tapa viettää vapaa-aikaa.
2. Yhteisöllisyys ja tapahtumat: Kenttä tukisi yhteisöllisyyttä ja mahdollistaisi erilaisia tapahtumia, kuten mahdollisesti paikallisia turnauksia ja yhteisiä pelipäiviä. Lisäksi se toimisi vetonaulana matkailijoille, mikä olisi linjassa kunnan virkistys- ja matkailutavoitteiden kanssa.
3. Asukkaiden toiveet: Keskusteluiden perusteella Beach Volley -kenttä on saanut laajaa kannatusta muidenkin kuntalaisten keskuudessa. Tämä osoittaa selkeää tarvetta tällaiselle liikuntapaikalle.
4. Kohtuulliset kustannukset ja helppo ylläpito: Beach Volley -kentän rakentaminen on suhteellisen kustannustehokasta muihin liikuntapaikkoihin verrattuna. Lisäksi sen ylläpito on helppoa ja edullista.

Aloitteessa toivotaan, että kunta ottaa aloitteesta koppia ja selvittää Beach Volley -kentän rakentamisen kustannukset, sopivan sijainnin ja mahdolliset rahoitusvaihtoehdot (esimerkiksi aluehallintoviraston liikuntapaikkarahaus) sekä näkee aloitteen aloitteen arvon kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi.

Ehdotus

Esittelijä: Laura Enbuska-Mäki, kunnanjohtaja

Kunnanhallitus merkitsee kuntalaisaloitteen Beach Volley -kentän toteuttamisesta tiedoksi ja lähettää sen elinvoimapaikalle valmisteltavaksi.

Päätös

Hallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen.

Elinvoimalautakunta, 11.08.2026, § 87

Valmistelijat / lisätiedot:

Tero Kylä-Kaila, reittivastaava, tero.kyla-kaila@muonio.fi

Aloitepalvelusta on 22.12.2024 saapunut kuntalaisaloite Beach Volley -kentän rakentamisesta, aloitteen on allekirjoittanut 37 kunnan asukasta ja 14 muun kunnan asukasta.

Aloitteessa esitetään, kuntaan rakennetaan Beach Volley -kenttä, joka palvelisi monipuolisesti kuntalaisten liikunta- ja virkistystarpeita. Kenttä olisi aloitteen mukaan erinomainen lisä kunnan urheilupaikkojen tarjontaan ja tarjoaisi oivallisen mahdollisuuden ulkoliikuntaan erityisesti kesäkaudella.

Elinvoimapaalvelut ovat selvittäneet vartenotettavia rakennuspaikkoja beach volley -kentälle. Kenttävaihtoehto 1 eli Pekosen ranta on vaihtoehtoista käyttäjäystävällisin, mutta maa-alueen omistajien tahtotilana ei ole sijoittaa kyseistä toimintaa alueelle. Muut vaihtoehdot sijaitsevat kunnan omistamilla maa-alueilla. Kenttävaihtoehto 2 eli Kielan piha, on myös käyttäjäystävällinen ja sijainti keskeinen. Kiela-rakennuksen purun myötä pihassa olisi tilaa esimerkiksi beach volley -kentälle muiden mahdollisten toimintojen lisäksi eikä pihan välittömässä läheisyydessä ole asutusta, joka mahdollisesti voisi häiriintyä meluhaitasta. Kenttävaihtoehto 3 on yhtenäiskoulun liikunta-alue, josta puuttuu beach volley -kentillä tyypillisesti sijaitseva uintimahdollisuus.

Kentän rakentamisen kustannukset koostuvat sijainnista riippumatta maansiirtotöistä, hiekasta ja kenttävälineistä. Kentän rakentamiskustannus on yhteensä noin 15 000 euroa. Lisäksi kustannuksia syntyy kentän hoidosta ja ylläpidosta.

Ehdotus

Esittelijä: Kaisa Kylä-Kaila, kehittämispäällikkö

Elinvoimalautakunta esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle vastauksenaan aloitteeseen, että beach volley -kentän sijoittaminen ja rakentaminen otetaan huomioon käynnissä olevien ulkoliikuntapaikkojen (esim. urheilukentän ympäristö) ja yleisten alueiden (esim. Kielan piha) suunnittelussa. Tahtotilana on rakentaa beach volley -kenttä Muonioon.

Päätös

Lautakunta hyväksyi esittelijän päätösehdotuksen.

Kunnanhallitus, 24.08.2026, § 167

Valmistelijat / lisätiedot:

Katri Rantakokko, hallintojohtaja, katri.rantakokko@muonio.fi

Elinvoimalautakunta käsitteli asiaa 11.8.2026 § 87.

Ehdotus

Esittelijä: Laura Enbuska-Mäki, kunnanjohtaja

Kunnanhallitus hyväksyy elinvoimalautakunnan ehdotuksen ja esittää valtuustolle vastauksena aloitteeseen, että beach volley -kentän sijoittaminen ja rakentaminen otetaan huomioon käynnissä olevien ulkoliikuntapaikkojen (esim. urheilukentän ympäristö) ja yleisten alueiden (esim. Kielan piha) suunnittelussa. Tahtotilana on rakentaa beach volley -kenttä Muonioon.

Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että aloite katsotaan loppuun käsitellyksi.

Kunnanhallitus, § 130, 24.04.2023
Elinvoimalautakunta, § 88, 11.08.2026
Kunnanhallitus, § 168, 24.08.2026

§ 168

Aloite: Muonion maisema-arvon parantaminen

MUODno-2023-174

Kunnanhallitus, 24.04.2023, § 130

Valmistelijat / lisätiedot:

Katri Rantakokko, hallintojohtaja, katri.rantakokko@muonio.fi

Kuntaan on saapunut kuntalaisaloite maiseman ja luontoarvojen parantamiseksi. Aloitteessa todetaan, että Muonion vetovoima perustuu pitkälle luontoarvoihin ja viimeisin hienosti luontoa esille tuotu teko oli Särkitunturin parkkipaikan rakentaminen /puuston raivaus.

Aloitteen tekijän mielestä samankaltainen työ olisi erittäin hienon rajajoen esille tuominen raivaamalla puustoa pois Pahtosen parkkialueen, veneenlaskupaikan, joen sekä VT 21 väliseltä alueelta.

Ehdotus

Esittelijä: Laura Enbuska-Mäki, kunnanjohtaja

Kunnanhallitus merkitsee aloitteen tiedoksi ja lähettää sen elinvoimapalveluihin valmistelua varten.

Päätös

Hallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen.

Elinvoimalautakunta, 11.08.2026, § 88

Valmistelijat / lisätiedot:

Kaisa Kylä-Kaila, kehittämispäällikkö, kaisa.kyla-kaila@muonio.fi

Kuntaan on saapunut kuntalaisaloite 15.3.2023 maiseman ja luontoarvojen parantamiseksi. Kunnanhallitus on kokouksessaan 24.4.2023 § 130 päättänyt lähettää aloitteen elinvoimapalveluihin valmistelua varten.

Aloitteessa todetaan, että Muonion vetovoima perustuu pitkälle luontoarvoihin ja viimeisin hienosti luontoa esille tuotu teko oli Särkitunturin parkkipaikan rakentaminen /puuston raivaus. Aloitteen tekijän mielestä samankaltainen työ olisi erittäin hienon rajajoen esille tuominen raivaamalla puustoa pois Pahtosen parkkialueen, veneenlaskupaikan, joen sekä VT 21 väliseltä alueelta.

Kiinteistö- ja tiepalvelut ovat aloitteen saapumisen jälkeen, aloitteen perusteella, suorittaneet ko. alueella raivaus- ja siistimistöitä jokimaiseman avaamiseksi ELY-

keskuksen suostumuksella. Kyseisen alueen siisteydestä vastaa valtion viranomainen (aiemmin ELY-keskus), mutta kunta pyrkii edelleen ilmoittamaan ympäristön siisteyteen liittyvistä havainnoista maanomistajalle.

Ehdotus

Esittelijä: Kaisa Kylä-Kaila, kehittämisspäälikkö

Elinvoimalautakunta esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle vastauksenaan aloitteeseen, että aloitteen edistämistä jatketaan yhteistyössä valtion viranomaisten kanssa ja, että alueen siistimistä voidaan sisällyttää kesän ympäristötöihin resurssien puitteissa, mikäli alueesta vastaavalta viranomaiselta saadaan lupa töiden suorittamiseen.

Päätös

Lautakunta hyväksyi esittelijän päätösehdotuksen.

Kunnanhallitus, 24.08.2026, § 168

Valmistelijat / lisätiedot:

Katri Rantakokko, hallintojohtaja, katri.rantakokko@muonio.fi

Elinvoimalautakunta käsitteli asiaa 11.8.2026 § 88.

Ehdotus

Esittelijä: Laura Enbuska-Mäki, kunnanjohtaja

Kunnanhallitus hyväksyy elinvoimalautakunnan ehdotuksen ja esittää edelleen valtuustolle vastauksena aloitteeseen, että aloitteen edistämistä jatketaan yhteistyössä valtion viranomaisten kanssa ja, että alueen siistimistä voidaan sisällyttää kesän ympäristötöihin resurssien puitteissa, mikäli alueesta vastaavalta viranomaiselta saadaan lupa töiden suorittamiseen.

Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että aloite katsotaan loppuun käsitellyksi.

Kunnanhallitus, § 74, 31.03.2025
Elinvoimalautakunta, § 86, 11.08.2026
Kunnanhallitus, § 169, 24.08.2026

§ 169

Aloite ympäristökatselmuksesta

MUODno-2025-72

Kunnanhallitus, 31.03.2025, § 74

Valmistelijat / lisätiedot:

Katri Rantakokko, hallintojohtaja, katri.rantakokko@muonio.fi

Valtuusto teki Matti Myllykankaan johdolla aloitteen, jossa edellytetään, että kunnanhallitus ja elinvoimalautakunta ryhtyvät toimenpiteisiin kunnan asumisympäristön viihtyisyyden parantamiseksi. Aloitteessa todetaan, että kunnan kehittämisen keskeinen tunnus on **Onnellisia luonnostaan** ja se kuvaa muoniolaisten myönteistä asennetta asuinympäristöönsä. Kunnan ja kuntalaisten tulee kantaa vastuunsa ja huolehtia viihtyisyydestä, mutta monien kiinteistöjen kunto kaipaa kohentamista, rakentamattomat tontit ovat risuttuneet ja tonteille on niille kuulumatonta tavaraa, autonromuja tai muuta jätteisiin kuuluvaa poistettavaa esineistöä.

Valtuustoaloitteessa edellytetään kiinteistönomistajia velvoittavan ympäristökatselmuksen tekemistä.

Aloitteen on allekirjoittanut 10 valtuutettua.

Ehdotus

Esittelijä: Laura Enbuska-Mäki, kunnanjohtaja

Kunnanhallitus merkitsee aloitteen tiedoksi ja siirtää sen elinvoimapalveluihin valmisteltavaksi.

Päätös

Hallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen.

Elinvoimalautakunta, 11.08.2026, § 86

Valmistelijat / lisätiedot:

Kaisa Kylä-Kaila, kehittämisspäällikkö, kaisa.kyla-kaila@muonio.fi

Valtuusto teki Matti Myllykankaan johdolla aloitteen, jossa edellytetään, että kunnanhallitus ja elinvoimalautakunta ryhtyvät toimenpiteisiin kunnan asumisympäristön viihtyisyyden parantamiseksi. Aloitteessa todetaan, että kunnan kehittämisen keskeinen tunnus on **Onnellisia luonnostaan** ja se kuvaa muoniolaisten myönteistä asennetta asuinympäristöönsä. Kunnan ja kuntalaisten tulee kantaa vastuunsa ja huolehtia viihtyisyydestä, mutta monien kiinteistöjen kunto kaipaa kohentamista, rakentamattomat tontit ovat risuttuneet ja tonteille on niille kuulumatonta tavaraa, autonromuja tai muuta jätteisiin kuuluvaa poistettavaa

esineistöä. Valtuustoaloitteessa edellytetään kiinteistönomistajia velvoittavan ympäristökatselmuksen tekemistä.

Kunnanhallitus on kokouksessaan 31.3.2025 § 74 päättänyt merkitä aloitteen tiedoksi ja siirtää sen elinvoimapalveluihin valmisteltavaksi.

Rakentamislain (RakL 751/2023) 140 § mukaan rakennus ympäristöineen on pidettävä sellaisessa kunnossa, että se jatkuvasti täyttää terveellisyyden, turvallisuuden ja käyttökelpoisuuden vaatimukset, eikä aiheuta ympäristöhaittaa tai rumenna ympäristöä. Rakentamislain sekä jätelain vaatimuksiin perustuen on Muonion elinvoimalautakunnan valitsema ympäristökatselmustyöryhmä tehnyt vuosittain ympäristökatselmuksia. Elinvoimalautakunta suorittaa laissa tarkoitettua ympäristön hoidon valvontaa mm. pitämällä ympäristökatselmuksia päättäminään ajankohtina. Elinvoimalautakunta on vuosittain pitänyt ympäristökatselmuksen touko- tai kesäkuun aikana. Katselmuksen suorittaa kunnan rakennustarkastaja ja Arktisen Lapin ympäristönsuojelun ympäristötarkastaja sekä lautakunnan valitsema elinvoimalautakunnan jäsen. Katselmuksesta ilmoitetaan kunnan internetsivulla ja paikallislehdessä etukäteen. Ilmoituksen perusteella kuntalaiset voivat ilmoittaa havaitsemistaan epäkohdista kunnan elinvoimapalvelun sähköpostiin elinvoima@muonio.fi. Ympäristökatselmuksen suorittajat suunnittelevat katselmusreitit oman tarveharkintansa perusteella huomioiden kuntalaisilta saamat ilmoitukset.

Jos katselmuksessa huomataan, että kiinteistön kunnossapitoa on selvästi laiminlyöty tai kiinteistö on huomattavan epäsiisti, antaa elinvoimalautakunta huomautuksen tai kehotuksen kiinteistön omistajalle. Annetuilla huomautuksilla tai kehotuksilla on määräaika, jonka umpeuduttua tarkistetaan veloitteen toteutuminen. Jos huomautus ei ole tehonnut, voi lautakunta jatkaa asian käsittelyä hallintopakolla.

Yllä mainitun lisäksi kuntalaisten on mahdollista ilmoittaa rakennusvalvontaan tai ympäristönsuojeluun havaitsemastaan siisteys- ja/tai turvallisuushaitasta ympäri vuoden.

Yksityishenkilöiden tai yritysten omistamien kiinteistöjen pihojen raivaus tai siistiminen on kunnan toimesta tehtynä runsaasti resursseja vaativaa ja pitkällä tähtäimellä kestävä toimintamalli, joka ei varsinaisesti ratkaise haasteen juurisyytä. Kunta voisi sen sijaan tiedottamalla kierrätysmahdollisuuksista ja viestinnällisin toimenpitein kannustaa asukkaita oman asuinympäristön, kiinteistön ja rakennusten siistinä pitämiseen. Muonion kunta on jo useamman vuoden ajan järjestänyt avoimen roskienkeruupäivän kirkonkylällä, jota voitaisiin jatkossa laajentaa kyliin sekä haastaa mukaan myös yksityiset kiinteistöjen omistajat. Yksi kannustava keino voisi olla esimerkiksi uusi yhdistyksille suunnattu avustus, jossa yhdistykset voisivat hakea elinvoimapalveluilta avustusta siivoustalkoiden järjestämiseen. Tällaisia voisivat olla esimerkiksi kyläyhdistykset, jotka avustuksen kannustamina siistisivät kyläympäristöään.

Kunnan omistamien katualueiden, yleisten alueiden, ulkoliikuntapaikkojen, reitistöjen, vesistöjen ja tonttien sekä rakennusten viihtyisyyttä pyritään vuosittain ylläpitämään mm. raivaamalla, kunnostamalla ja siivoamalla ympäristöjä. Mikäli kunta näkee tärkeänä, että ympäristön viihtyvyyteen tulisi panostaa, tulisi tähän varattua talousarviossa vuosittaisen määrärahavaroituksen muodossa.

Ehdotus

Esittelijä: Kaisa Kylä-Kaila, kehittämisspäälikkö

Elinvoimalautakunta päättää esittää hallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle vastauksenaan aloitteeseen, että:

- vuosittain pidettävät ympäristökatselmukset ovat kunnan ensisijainen toimenpide alueen siisteyden valvontaan,
- elinvoimapalvelujen talousarviovalmistelussa vuodelle 2027 pyritään huomioimaan kunnan yleisten alueiden ympäristöihin panostaminen (mm. kadut, tiet, liikuntapaikat jne),
- kunta tehostaa kierrätysmahdollisuuksista tiedottamista ja pyrkii viestinnällä kannustamaan kuntalaisia ympäristön viihtyvyyttä parantavaan toimintaan,
- elinvoimapalvelut valmistelee uuden yhdistyksille suunnatun avustusmuodon ympäristön viihtyvyyden parantamista edistävien toimien tekemiseen. Elinvoimapalveluissa varataan määräraha vuoden 2027 talousarvioon avustusten myöntämiseksi.

Päätös

Lautakunta hyväksyi esittelijän päätösehdotuksen.

Kunnanhallitus, 24.08.2026, § 169

Valmistelijat / lisätiedot:

Katri Rantakokko, hallintojohtaja, katri.rantakokko@muonio.fi

Elinvoimalautakunta käsitteli asiaa 11.8.2026 § 86.

Ehdotus

Esittelijä: Laura Enbuska-Mäki, kunnanjohtaja

Kunnanhallitus hyväksyy elinvoimalautakunnan ehdotuksen ja esittää edelleen valtuustolle vastauksenaan aloitteeseen, että:

- vuosittain pidettävät ympäristökatselmukset ovat kunnan ensisijainen toimenpide alueen siisteyden valvontaan,
- elinvoimapalvelujen talousarviovalmistelussa vuodelle 2027 pyritään huomioimaan kunnan yleisten alueiden ympäristöihin panostaminen (mm. kadut, tiet, liikuntapaikat jne),
- kunta tehostaa kierrätysmahdollisuuksista tiedottamista ja pyrkii viestinnällä kannustamaan kuntalaisia ympäristön viihtyvyyttä parantavaan toimintaan,
- elinvoimapalvelut valmistelee uuden yhdistyksille suunnatun avustusmuodon ympäristön viihtyvyyden parantamista edistävien toimien tekemiseen. Elinvoimapalveluissa varataan määräraha vuoden 2027 talousarvioon avustusten myöntämiseksi.

Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että aloite on loppuun käsitelty.

§ 170

Julkisen alan energiatehokkuussopimukseen liittyminen ja työryhmän perustaminen

MUODno-2026-235

Valmistelijat / lisätiedot:

Kaisa Kylä-Kaila, kehittämispäällikkö, kaisa.kyla-kaila@muonio.fi

Uudistetun energiatehokkuusdirektiivin EED (EU) 2023/1791 soveltamisalaa on laajennettu ja se velvoittaa kaikkia julkisia elimiä kansallisella, alueellisilla ja paikallisella tasolla. Energiatehokkuusdirektiivi korostaa julkisen sektorin esimerkillistä roolia energiatehokkuuden alalla ja kuntien energiankäyttö kuuluu velvoitteiden piiriin. Valtioiden on saavutettava kumulatiiviset loppukäytön energiansäästöt (0,8 - 1,9% uusia säästöjä vuotuisesta energian loppukulutuksesta) vuosina 2021-2030. Julkista sektoria koskevia velvoitteita ovat mm.:

- energiankulutuksen vuosittainen raportointi Energiavirastolle
- energiatehokkuuden huomiointi pitkän aikavälin suunnittelussa (esim. energiaohjelma)
- energiatehokkaiden hankintojen tekeminen, vähintään soveltamalla energiatehokkuus ensin -periaatetta

Lisäksi direktiivi määrittää julkisia rakennuksia koskevista velvoitteista erikseen. Tällaisia ovat ainakin julkisten rakennusten vuosittainen korjausvelvoite päästötavoitteisiin pääsemiseksi ja luettelon muodostaminen julkisten elinten rakennuksista.

Suomessa julkista sektoria koskevien velvoitteiden toimeenpano on toteutettu pääosin vapaaehtoisien energiatehokkuussopimuksen kautta: direktiivin asettamista velvoitteista suurin osa on mahdollista täyttää tai toimeenpanna kuulumalla energiatehokkuussopimukseen. Vuoden 2025 loppuun mennessä sopimukseen oli liittynyt 152 kuntaa. Muonion kunta ei ole toistaiseksi liittynyt energiatehokkuussopimukseen eikä kunnalla ole omaa ilmasto-ohjelmaa.

Julkisen alan energiatehokkuussopimuksen (JETS) uuden kauden (2026-20235) ohjeellinen energiansäästötavoite on 10%. Tavoite lasketaan liittymishetken kokonaisernegiankulutuksesta. Sopimukseen liittymällä toimija sitoutuu energiatehokkuuden jatkuvaan parantamiseen esimerkiksi sisällyttämällä ne osaksi toimintasuunnitelmia ja johtamisjärjestelmiä. Sopimukseen liittyvä asettaa liittyessään ohjeellisen 10%:n energiamääräisen tehostamistavoitteen sopimuskaudelle. Sopimukseen liittyneille voidaan tietyin edellytyksin myöntää korkeampaa valtion harkinnanvaraista tukea energiatehokkuutta edistäviin investointeihin.

Sopimukseen liittyminen edellyttää kunnan hallintopäätöstä sekä vastuuhenkilön valintaa ja lähtötietojen keräystä.

Energiatehokkuussopimuksen velvoitteiden toimeenpano energiansäästötavoitteeseen pääsemiseksi puolestaan edellyttää toimintasuunnitelman laatimista. Toimintasuunnitelman laatimisen tueksi on syytä perustaa monialainen työryhmä ja tarvittaessa käyttää asiantuntijapalveluja työryhmätyöskentelyn tukena.

Energiatehokkuuden tehostaminen ja energian säästämiseen tähtäävät toimenpiteet tukevat Muonion kuntastrategian tavoitetta kestävä kehityksen huomioimisesta pitkän aikavälin kasvun tavoittelussa. Yksi Muonion kuntastrategian päätavoitteista on olla luonnostaan vastuullinen kunta ja tätä tavoitetta on tarkoitus toteuttaa esimerkiksi johtamisella. Esimerkillä johtamiseen liittyviä kuntastrategiassa mainittuja toimenpiteitä ovat mm. kestävä kehityksen ohjelmiin liittyminen, ilmastoviisaat valinnat ja vähäpäästöinen liikkuminen. Toimenpiteet tukevat Agenda2030 tavoitteista erityisesti tavoitetta 9 (kestää teollisuutta, innovaatioita ja infrastruktuuria), 12 (vastuullista kuluttamista) ja 13 (ilmastotekoja), jotka ovat niin ikään Muonion kuntastrategian tavoitteita.

Ehdotus

Esittelijä: Laura Enbuska-Mäki, kunnanjohtaja

Kunnanhallitus päättää, että Muonion kunta liittyy Julkisen alan energiatehokkuussopimukseen (JETS) ja nimeää vastuuhenkilöksi kiinteistöpäällikön.

Lisäksi kunnanhallitus perustaa pysyvän poikkihallinnollisen työryhmän toimintasuunnitelman laatimiseksi ja nimeää siihen seuraavat jäsenet:

- kiinteistöpäällikkö (vastuuhenkilö ja koordinoija)
- elinvoimajohtaja
- työpäällikkö
- maankäyttöinsinööri
- reittivastaava
- vesilaitoksen päällikkö
- rakennustarkastaja
- hallintojohtaja
- sivistysjohtaja

Työryhmätyöskentelyyn voidaan kutsua myös muita jäseniä tarpeen mukaan ja työskentelyn tueksi voidaan hankkia asiantuntijapalveluja.

Tiedoksi

työryhmän jäsenet

§ 171

Lausunto hallituksen esitysluonnoksesta laeiksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta sekä kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta

MUODno-2026-246

Valmistelijat / lisätiedot:

Katri Rantakokko, hallintojohtaja, katri.rantakokko@muonio.fi

Valtiovarainministeriö pyytää lausuntoa hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle laeiksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta sekä kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta.

Vuonna 2027 kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen tehtävän indeksikorotuksen vaikutusta rajoitettaisiin 2,8 prosenttiyksiköllä osana valtion talouden sopeutustoimia. Tämä tarkoittaisi 93 miljoonan euron vähennystä kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen vuodesta 2027 alkaen. Vähennys toteutettaisiin alentamalla valtionosuusprosenttia 0,76 prosenttiyksiköllä vuoden 2026 tasosta. Valtionosuusprosentin kautta toteutettuna vaikutus olisi kaikissa kunnissa asukasta kohden yhtä suuri.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen vuodesta 2026 alkaen pysyväksi päätetyn 75 miljoonan euron vähennyksen kohdentamistapaa jatkettaisiin vuonna 2026 toteutetun kohdentamistavan mukaisesti. Vähennys olisi prosentuaalisesti yhtä suuri osuus kunkin kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta siten, että vähennysten yhteismäärä on 75 miljoonaa euroa. Vähennystä ei kuitenkaan kohdennettaisi kuntiin, joiden peruspalvelujen valtionosuus ennen vähennystä on nolla euroa tai negatiivinen.

Lisäksi lakiin tehtäisiin eräitä teknisluonteisia muutoksia.

Esitys liittyy valtion vuoden 2027 talousarvioon ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Lausunnoilla oleva esitysluonnos on tarkoitus liittää osaksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain niin sanottua vuosimuutoslakia, jolla säädetään valtionosuusprosentista vuodelle 2027. Ehdotus valtionosuusprosentiksi ei sisälly tähän esitysluonnokseen, koska se tarkentuu vastaa syksyllä 2026 tehtävämuutosten ja kustannustenjaon tarkentuessa.

Tausta

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelmassa on linjattu kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen tehtävän indeksikorotuksen yhden prosenttiyksikön jarrusta vuosille 2024–2027. Hallitus päätti kevään 2026 kehysriihen yhteydessä, että kuntien peruspalvelujen valtionosuuksien indeksijarrun tasoa korotetaan 2,8 prosenttiyksikköön vuodelle 2027, mikä kasvattaa valtionosuudesta tehtävää vähennystä 60 miljoonalla eurolla. Yhtä prosenttiyksikköä vastaava vähennys vuoden 2027 valtionosuudessa on noin 33 miljoonaa euroa, joten vähennyksen

kokonaismäärä kasvaa yhteensä 93 miljoonaan euroon. Hallitus linjasi samalla vähennyksen toteuttamistavasta. Vähennys kunnan valtionosuuteen toteutetaan siten, että vähennys on asukasta kohden yhtä suuri euromääräisesti.

Hallitus päätti vuoden 2025 kehysriihen yhteydessä, että osana uusia sopeutustoimia kuntien peruspalvelujen valtionosuuksiin kohdistetaan 75 miljoonan euron, eli noin 2 prosentin vähennys. Vähennys linjattiin toteutettavaksi vuonna 2026 määräaikaaisesti siten, ettei vähennys kasvata kuntien välisiä suhteellisia eroja valtionosuuksissa, eikä vähennystä kohdenneta niiden kuntien valtionosuuteen, joiden peruspalvelujen valtionosuus on negatiivinen. Vähennyksen pysyvästä kohdennustavasta oli tarkoitus päättää tuolloin valmisteilla olleen valtionosuusuudistuksen yhteydessä. Kevään 2026 kehysriihen yhteydessä hallitus päätti, että pysyväksi päätetyn 75 miljoonan euron vähennyksen kohdentamista jatketaan vuodesta 2027 lukien kehysriihessä 2025 linjatulla tavalla siten, että vähennys on yhtä suuri prosentuaalinen osuus kunkin kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, eikä vähennystä kohdenneta niiden kuntien valtionosuuteen, joiden valtionosuus on negatiivinen.

Tavoitteet

Tavoitteena on toteuttaa valtiontalouden sopeutustoimia. Lisäksi tavoitteena on, ettei 75 miljoonan euron vähennys kasvata kuntien välisiä suhteellisia eroja valtionosuuksissa eikä negatiivisia valtionosuuksia.

Ehdotus

Esittelijä: Laura Enbuska-Mäki, kunnanjohtaja

Kunnanhallitus esittää lausuntona seuraavaa

Muonion kunta kiittää mahdollisuudesta lausua ko. asiaan ja esittää näkemyksensä, että se ei kannata esitystä siitä, että kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen vuodesta 2026 alkaen pysyväksi päätetyn 75 miljoonan euron vähennyksen kohdentamista jatkettaisiin vuonna 2026 toteutetun kohdentamistavan mukaisesti. Muonion kunta ei kannata ylipäättänsä kyseistä pysyväsluonteista kertaleikkausta valtionosuuksiin.

Pysyväisluontoisten kertaleikkauksien sijaan, Muonion kunnan mukaan valtionosuus- ja verotusjärjestelmää tulee tarkastella erikseen kokonaisuutena, ja tehdä em. kokonaisuuksiin tarvittavat uudistukset. Muonion kunta kannattaa parlamentaarisen työn jatkamista ja tämän ottamista osaksi kyseistä prosessia. On ylipäättänsä huolestuttavaa, etät kuntien valtionosuusjärjestelmän kertaleikkaukset olisivat pysyvä valtion sopeuttamisen väline. Kuntatalous on suurissa haasteissa, toimintamenot kasvavat edelleen merkittävästi mm. kustannustason, palkkaratkaisujen ja lakisääteisten velvoitteiden vuoksi; samaan aikaan jo toteutetut kunnille siirtyneet lisätehtävät haastavat, paikoittain jopa sietämättömästi, edelleen kuntien talouden ja palvelutuotannon tasapainoa. Tosiasiassa valtionosuuksien lisäleikkaukset osuvat useassa kunnassa nimenomaan varhaiskasvatukseen ja opetukseen, sivistyspalveluihin.

Tiedoksi

lausuntopalvelu.fi

§ 172

Lausuntopyyntö Väyläviraston ohjelmakokonaisuudesta

MUODno-2026-237

Valmistelijat / lisätiedot:

Kaisa Kylä-Kaila, kehittämispäällikkö, kaisa.kyla-kaila@muonio.fi

Väylävirasto pyytää lausuntoanne väyläverkon ohjelmakokonaisuudesta vuosille 2026–2034.

Väyläverkon tulevaisuuden näkymistä on saatavilla aikaisempaa selkeämmin tietoa uuden ohjelmakokonaisuuden myötä. Väyläviraston ohjelmakokonaisuuden muodostavat perusväylänpidon suunnitelma, suunnitteluohjelma, investointiohjelma ja ohjelmakokonaisuuden raportti, jotka toteuttavat valtakunnallista liikennejärjestelmäsuunnitelmaa, eli Liikenne 12 -suunnitelmaa.

Ohjelmakokonaisuuden tavoitteena on lisätä läpinäkyvyyttä, tukea pitkäjänteistä päätöksentekoa ja helpottaa kokonaisuuden hahmottamista päättäjille, sidosryhmille ja kansalaisille. Ohjelmat on laadittu Liikenne 12 -suunnitelman rahoitusohjelman sekä kehys- ja talousarviopäätösten asettamissa rajoissa. Perusväylänpidon rahoitustaso on erittäin niukka, ja väylien kehittämistarpeet ylittävät toteuttamismahdollisuudet moninkertaisesti.

Muonion kunta lausuu seuraavaa:

Toteuttaako ohjelmakokonaisuus mielestänne parhaalla mahdollisella tavalla Liikenne 12 -suunnitelmassa sille asetettuja tavoitteita ja linjauksia?

Ohjelmakokonaisuus toteuttaa Liikenne 12 -suunnitelmassa asetettuja tavoitteita ja linjauksia pääpiirteittäin. Tavoitteissa ja periaatteissa mainitaan muun muassa vahva turvallisuutta edistävä lähestymistapa, kuten esimerkiksi ihmisten virheistä johtuvien onnettomuuksien ehkäisy. Suunnitelman yhdeksi keskeiseksi tavoitteeksi on määritetty myös koko Suomen saavutettavuuden takaaminen. Edellä mainitut tavoitteet monien muiden suunnitelman tavoitteiden ohella ovat keskeisiä ensisijaisesti Lapin elinkeinoelämän ja asuttavuuden kannalta, mutta myös koko Suomen bruttokansantuotteen, huoltovarmuuden ja turvallisuuden näkökulmasta.

Ohjelmakokonaisuudessa on arvioitu vaikutuksia ja esimerkiksi sosiaalisten vaikutusten osalta vaikutuksia tiettyihin väestöryhmiin: lapset ja nuoret, iäkkäät ja matalapalkkaiset. Liikenneturvallisuuden ja palvelujen saavutettavuuden kannalta on huomioitava, että harvaan asuttujen pitkien välimatkojen kunnissa, kuten Lapin kunnissa, moni nuori saa ajo-oikeuden olosuhteiden pakosta alaikäisenä, moni ikäihminen asuu kotona ja tarvitsee autoa päästäkseen peruspalvelujen äärelle ja alueella on runsaasti ulkomaalaisia sesonkityöntekijöitä etenkin talvella, jolloin ajo-olosuhteet ovat haastavat. Lisäksi Lapin suuret matkailijavolyymit etenkin talviaikaan lisäävät liikenteessä vuokra-autoilla liikkuvien määrää – ulkomaalainen matkailija ei monesti ole aiemmin ajanut Lapin talviolosuhteita vastaavissa olosuhteissa. Matkailun kannalta keskeistä on myös se, että alueen kuljetuspalveluja tuottavilla yrityksillä on turvallinen ja kohtuullisessa kunnossa liikenneinfra käytettävissä palvelujen

tuottamiseen. Erityisesti tieliikenteen olosuhteiden edistäminen on Muonion kunnan mielestä Lapissa tärkeää, koska yksityisautoilu on pitkien välimatkojen ja palvelujen saavutettavuuden kannalta välttämätöntä.

Muonion kunnan mielestä liikenne- ja asukasmääriin perustuva hankkeiden priorisointitapa ei ota huomioon alueiden todellisia tarpeita suhteessa Liikenne 12 - suunnitelman tavoitteisiin. Ohjelmassa esitetyt toimenpiteet vastaavat ennen kaikkia määrällisiin tavoitteisiin eivätkä ne isoilta osin vastaa laatutavoitteisiin. Määrärahojen vähäisyys ei tue tavoitteiden toteuttamista.

Muonion kunnan mielestä Pohjois-Suomen, Lapin ja erityisesti Länsi-Lapin strategista merkitystä niin sotilaallisen liikkuvuuden kuin viennin osalta ei ole huomioitu riittävällä tasolla perusväylänpitoon, suunnitteluohjelmaan ja investointiohjelmaan valikoituneissa hankkeissa.

Perusväylänpidon suunnitelma: onko perusväylänpitoon osoitettu rahoitus kohdennettu perustellusti ja vaikutukset kuvattu ymmärrettävästi?

Perusväylänpidon suunnitelmassa rahoitus osoitetaan käytännössä pääväyliin, joka tarkoittaa sitä, että jo ennestään heikossa kunnossa olevat matalamman tieluokan tiet heikentyvät entisestään korjausvelan kasvaessa. Perustelut ja vaikutukset ovat määrällisesti ymmärrettäviä ja siltä osin loogisia, mutta korjausvelan kasvattaminen ja muun tieverkon entistäkin heikompaan kuntoon päästäminen ei pitkällä aikavälillä vaikuta järkevältä ja se voi kiihdyttää alueiden välistä segregaatiota.

Perusväylänpidon hankkeiden priorisointia tulisi tarkastella myös matkailun ja työvoiman liikkuvuuden, yhdenvertaisuuden sekä kansainvälisten yhteyksien näkökulmasta. Tiukassa taloudellisessa tilanteessa pyöräily- ja raideliikenteen keskittäminen sinne, missä käyttäjävolyyymia on ja missä volyymin ansiosta voidaan saada merkittäviä ympäristön, talouden ja toimivuuden kannalta myönteisiä vaikutuksia aikaan, on lähtökohtaisesti kannatettavaa. Muonion kunnan mielestä tieliikenteen parantamiskohteet tulisi puolestaan painottaa alueille, missä muita liikkumismuotoja (kuten juna, lautta tai pyörä) ei ole kohtuudella saatavilla.

Suunnitteluohjelma: mitä suunnittelukohteita tulisi edistää lähivuosina? Mitä perusteluja näiden edistämiseksi on?

Muonion kunta esittää, että suunnitteluohjelmaan lisätään edistettäväksi seututien 940 kunnostamista ja tieluokan nostoa seututiestä kantatieksi. Seututie 940 on Kolarin Äkäslompolon ja Muonion Muotkavaaran välinen tieyhteys, jonka kunto on luokaton: tie on vaarallisen kapea ohituspaikkoineen, näkyvyys heikko ja tien pinta reikäinen sekä kuoppainen. Tie yhdistää kolme Suomen suosituimpien joukossa olevaa matkailukeskusta, Ylläksen, Pallaksen ja Oloksen. Tien varrelle on syntynyt viimeisten vuosien aikana merkittävää matkailuliiketoimintaa ja alue edelleen kehittyy sekä kasvaa niin liiketoiminta- että asuinympäristönä. Tie on myös elintarvikelogistiikan kulkuväylä ja tiellä kulkee matkailuautojen ja matkailijoiden lisäksi myös raskasta liikennettä ympäri vuoden. Tie on yksi alueen suosituimmista työmatkaliikenteen reiteistä eikä tuolle välille ole osoitettu joukkoliikenteen palveluja toimivaltaisen joukkoliikennepalveluviranomaisen toimesta.

Suomen turvallisuuden kannalta keskeistä on edistää määrätietoisesti ja systemaattisesti VT21 kuntoa. Valtatie 21 on keskeisin tieliikenteen väylä valtioiden välillä ja siten tärkeä osa huoltovarmuutta ja maanpuolustusta. Muonion ja Länsi-Lapin kannalta myös rajajoen siltojen kuntoa ei tulisi päästää huonoon kuntoon ja

ratayhteys Suomesta Ruotsiin sekä edelleen Norjaan tulisi pitää mukana pitkän tähtäimen suunnitelmissa.

Investointiohjelma: miten muuttaisitte ohjelmaa seuraavan päivityksen yhteydessä sille määritetyn talouskehityksen puitteissa? Millaisia positiivisia vaikutuksia muutoksella saavutettaisiin?

Investointiohjelmassa hyödyt kohdistuvat muille alueille kuin Pohjois-Suomeen, johon tässä tarkastelussa on liitetty Lappia huomattavasti laajempi alue. Edellä mainitulla teknisellä jakotavalla katsottuna alue kattaa yli puolet koko maan pinta-alasta. Suhteessa pinta-alaan on Pohjois-Suomen hankkeille kohdistettu mitätön määrä rahoitusta, kun otetaan alueen laajuuden lisäksi huomioon sen merkittävyys koko Suomelle sekä maanteiden nykyinen heikko kunto. Investointiohjelman Pohjois-Suomen kärkihankkeista ei yksikään hanke sijoitu Lappiin. Ohjelman tavoitteissa sanotaan, että sosiaalisesti kestävä liikennejärjestelmä tarjoaa kaikille mahdollisimman yhdenvertaiset edellytykset liikkua. Ohjelmakokonaisuuden käytännön toimenpiteet eivät tue tavoitteen henkeä.

Muonion kunnan mielestä vaikutusten arviointia tulisi täydentää alueellisella tarkastelulla myös joukkoliikenteen järjestämisen ja sille kohdistetun rahoituksen näkökulmasta. Joukkoliikenteen järjestämisen edellytykset ovat heikentyneet samaan aikaan kun liikenneinfran kunto rapistuu. Näiden linjausten kielteiset yhteisvaikutukset kohdistuvat maantieteellisesti samoille alueille, harvaan asutuille alueille, jonka seurauksena muun muassa liikenteelle asetetut turvallisuustavoitteet eivät toteudu. Joukkoliikenteen aluekohtaisen palvelutasosuunnitelman tulisi olla osa liikenneturvallisuuden vaikutusten arviointia ja osa liikennejärjestelmää.

Lisäksi vaikutukset sotilaallisen liikkuvuuteen ja huoltovarmuuteen olisi hyvä kuvata samassa kokonaisvaikutusten arvioinnissa siltä osin, kuin se on mahdollista tiedon salassapidon näkökulmasta. Vaikutusten arviointi jää tältäkin osin vaillinaiseksi.

Ohjelmakokonaisuus: miten koette sen, että Väyläviraston ohjelmat esitetään nyt yhtenä kokonaisuutena?

Muonion kunnan mielestä on hienoa, että ohjelmat esitetään yhtenä kokonaisuutena.

Miten muuten haluatte kommentoida ohjelmakokonaisuutta?

Ohjelmakokonaisuus on selkeä ja ymmärrettävä. Tiukka määrärahatilanne pakottaa tekemään kompromisseja ja ohjelmassa on tunnistettu hyvin se tosiasia, että tarpeita on toteutusmahdollisuuksia enemmän. Haastavassa tilanteessa olisi silti pyrittävä takaamaan liikennejärjestelmän turvallisuus koko Suomen osalta. Liikenteen sujuvuus, toimivuus ja taloudellisuus ovat niin ikään tärkeitä tavoitteita, mutta Muonion kunnan näkemyksen mukaan turvallisuusnäkökulmaa tulisi painottaa kohteiden priorisoinnissa. Pohjois-Suomen erityispiirteet on ohjelmassa tunnistettu, mutta niillä ei ole ollut juurikaan painoarvoa investointiohjelman hankevalintoihin.

Ehdotus

Esittelijä: Laura Enbuska-Mäki, kunnanjohtaja

Kunnanhallitus lausuu väyläverkon ohjelmakokonaisuudesta vuosille 2026-2034 selostusosan mukaisesti.

Tiedoksi

lausuntopalvelu.fi

Kunnanhallitus, § 10, 26.01.2026

Kunnanhallitus, § 173, 24.08.2026

§ 173

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle matkailijaveroa koskevaksi lainsäädännöksi

MUODno-2025-448

Kunnanhallitus, 26.01.2026, § 10

Valmistelijat / lisätiedot:

Kaisa Kylä-Kaila, kehittämispäällikkö, kaisa.kyla-kaila@muonio.fi

Laura Enbuska-Mäki, kunnanjohtaja, laura.enbuska-maki@muonio.fi

Oheismateriaali

1 lausunto matkailijaverosta khall 20260126

Valtiovarainministeriö selvittää alueellisen matkailijaveron toteuttamisedellytyksiä. Ministeriö pyytää kommentteja ja näkemyksiä alueellisen matkailijaveron valmistelua varten.

Tausta

Matkailijavero tarkoittaa yleensä lyhytaikaisen majoittumisen yhteydessä maksettavaa veroa tai maksua. Vastaavia majoittumiseen liittyviä ja matkailijoilta kerättäviä maksuja tai veroja on käytössä monissa Euroopan unionin jäsenmaissa. Pääministeri Petteri Orpon hallitus on kevään 2025 puoliväliriihessä päättänyt Itäisen ja Pohjoisen Suomen ohjelmien strategisten toimenpiteiden käynnistämisestä. Osana tätä hallitus on päättänyt, että alueellisena kokeiluna toteutetaan lakiin perustuva matkailuvero eli matkailijamaksu toteuttamisedellytysten selvittämisen jälkeen. Selvityksessä tulee huomioida oikeudelliset edellytykset ja muut lainsäädännölliset sekä kuntataloudelliset kysymykset. Vastaava toimenpidekirjaus sisältyy pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman mukaisesti valtioneuvoston kanslian johdolla valmistelemaan ja vuonna 2024 käynnistyneeseen Pohjoisen Suomen ohjelmaan. Toimenpide koskee kestävän matkailun edistämistä, joka on Suomen matkailustrategian mukaan yksi Suomen matkailun kehittämistavoitteista. Suomessa alueellinen matkailijavero olisi perustuslailliselta luonteeltaan vero, koska se ei ole korvaus tietystä palvelusta tai edusta ja se on maksajalleen pakollinen. Perustuslain 81 §:n mukaan verosta on säädettävä lailla, joka sisältää säännökset verovelvollisuuden ja veron suuruuden perusteista sekä verovelvollisen oikeusturvasta. Lailla säätämisen vaatimus koskee myös kokeiluluonteista veroa. Alueellisen matkailijaveron kokeilu edellyttää siis uuden verolainsäädännön valmistelua kuten myös sitä, että veron kantamiselle luodaan tekninen järjestelmä.

Tavoitteet

Kuulemisen kautta kartoitetaan etenkin kuntien ja matkailualan sidosryhmien näkemyksiä siitä, minkälaisia tavoitteita alueelliselle matkailijaverolle voidaan asettaa ja minkälainen veromalli toteuttaisi parhaiten tavoitteita. Kyselyn tarkoituksena on myös muodostaa käsitys siitä, miten laajasti matkailijaveron käyttöönotosta ollaan kiinnostuneita sekä minkälaisia muita näkökulmia alueellisen matkailijaveron käyttöönottoon liittyy. Kysely on jaettu erilaisia teemoja koskeviin osuuksiin.

Kysymysten edellä kuvataan lyhyesti teemaan liittyvää taustaa sekä esitetään kysymyksiä, joihin vastaajien toivotaan ainakin esittävän näkemyksiä. Voit esittää näkemyksiä vastaamalla alla oleviin kysymyksiin. Voit myös jättää halutessasi erillisen kirjallisen lausunnon kyselyn lopussa olevaan tekstikenttään. Lisäksi voit liittää lausuntoon liitteitä kyselyn lopussa. Vastausohjeet vastaanottajille Kuka tahansa voi antaa lausunnon. Lausunnot pyydetään ensisijaisesti antamaan vastaamalla lausuntopyyntöön lausuntopalvelun kautta.

Näkemykset matkailijaveroon liittyen tulee toimittaa valtiovarainministeriölle 25.1.2026 mennessä lausuntopalvelu.fi:n kautta.

Lausuntoluonnos matkailijaverosta on oheismateriaalina.

Ehdotus

Esittelijä: Laura Enbuska-Mäki, kunnanjohtaja

Kunnanhallitus hyväksyy laaditun Muonion kunnan näkemyksen matkailijaveroon. Näkemys on toimitettu Valtiovarainministeriölle 23.1.2026.

Kokouskäsittely

Hallitus keskusteli mm. kansallispuistomaksuista ja veron tulouttamisen kohdentumisesta.

Päätös

Hallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen.

Kunnanhallitus, 24.08.2026, § 173

Valmistelijat / lisätiedot:

Kaisa Kylä-Kaila, kehittämispäällikkö, kaisa.kyla-kaila@muonio.fi

Valtiovarainministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle matkailijaveroa koskevaksi lainsäädännöksi 31.8.2026 mennessä. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.3.2027. Matkailijaveroa kuitenkin sovellettaisiin ensimmäistä kertaa vuoden 2028 alusta.

Matkailijaverolailla annettaisiin kunnille mahdollisuus ottaa käyttöön kunnan alueella tapahtuvaan vastikkeelliseen majoittamiseen kohdistuva vero eli matkailijavero. Veron käyttöönotto olisi kunnille vapaaehtoista ja veron tuotto tilitettäisiin kunnalle. Matkailijavero kohdistuisi kunnan alueella tapahtuvaan majoittamiseen. Veron soveltamisala kattaisi kaiken tilapäisen ja vastikkeellisen majoittamisen riippumatta majoitusmuodosta tai toiminnan laajuudesta. Verovelvollinen olisi majoittaja, ja veron suorittamisvelvollisuus syntyisi silloin, kun majoittaminen majoitusyksikössä alkaa. Matkailijavero määräytyisi prosenttiosuutena majoituksen arvonlisäverottomasta hinnasta. Kunnanvaltuusto päättäisi veroprosentin suuruuden, joka olisi vähintään kaksi prosenttia ja enintään viisi prosenttia.

Matkailijaveroon sovellettaisiin oma-aloitteisten verojen verotusmenettelyä. Verovelvollinen laskisi veron määrän ja suorittaisi veron oma-aloitteisesti. Verokausi olisi kalenterikuukausi. Muusta oma-aloitteisesta verotuksesta poiketen matkailijaverotuksessa veroilmoitus annettaisiin kuitenkin vain niiltä verokausilta,

joiden aikana verovelvollisella on ollut veronalaista toimintaa. Veroviranomainen olisi Verohallinto.

Matkailijavero lisäisi niiden kuntien verotuloja, jotka ottavat matkailijaveron käyttöön. Suosituissa matkailukunnissa vero voisi tuottaa miljoonien eurojen verotulot, mutta valtaosassa kuntia mahdollinen verotulolisäys jäisi pieneksi. Koko maan tasolla matkailijaverosta kertyvät verotulot jäisivät todennäköisesti ainakin alkuvaiheessa muutamii miljooniin euroihin tai enintään pariin kymmeneen miljoonaan euroon. Veron vaikutukset matkailijamääriin jäisivät todennäköisesti suhteellisen pieniksi. Kunnallisena verona matkailijavero kohdentuisi kuitenkin eri tavoin kuntien alueilla tapahtuvaan matkailutoimintaan ja matkailuyrityksiin, joten veron vaikutus matkailuun voi eri kunnissa vaihdella huomattavasti. Veron kunnallinen soveltaminen saattaa aiheuttaa vaikutuksia yritysten väliseen kilpailuasetelmaan. Matkailijavero lisäisi myös majoituspalvelujen tarjoajien sääntelytaakkaa sekä aiheuttaisi hallinnollista työtä ja kustannuksia Verohallinnolle sekä veron käyttöönottaville kunnille.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan muutoksia oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annettuun lakiin viittaussäännösten päivittämiseksi.

Ehdotus Muonion kunnan lausunnoksi matkailijaverosta:

Muonion kunta kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto matkailijaveroa koskevasta lainsäädännöstä ja tilanteesta, jossa veroa ollaan Suomessa ottamassa käyttöön, lausuu Muonion kunta matkailijaverosta seuraavaa:

Muonion kunta pitää edellisen lausuntonsa tavoin kannatettavana, että vero kohtelee kaikkia toimijoita ja majoitusmuotoja tasapuolisesti. Muonion kunnan mielestä on hyvä lähtökohta, että kunnilla säilyy oikeus päättää itse veron käyttöönotosta ja mahdollisen veron suuruudesta (2-5%) - veron käyttöönoton tulee olla kunnille vapaaehtoista. On tärkeää, että mikäli kunta päättää ottaa matkailijaveron käyttöön, ohjautuu verotulo kunnalle. Muonion kunta pitää kuitenkin haastavana sitä, että lailla ei pystytä kohdentamaan verotuloja tarkemmin vaan, että verotuloilla on määrä lisätä kuntien yleiskatteellisia verotuloja. Matkailijaveroa on aiemmin perusteltu mm. sillä, että sen avulla voidaan tukea niiden palvelujen ja infrastruktuurin kehittämistä, joita matkailijatkin käyttävät. Kuten luonnoksessakin todetaan, ei matkailijaverotus ole tarkoituksenmukainen väline matkailun määrän ohjaamiseen eikä keino matkailuun liittyvien ympäristö- ja kestävyystavoitteiden edistämiseen. Voidaan myös todeta, että koska ko. vero määräytyy majoituksen hinnan eikä matkailijamäärän tai matkailijan aiheuttaman palvelukuormituksen perusteella, voi syntyä ristiriitaa veron alkuperäisen käyttötarkoituksen kanssa. Kunnilla on jo käytössään useita keinoja matkailun vaikutusten hallintaan, kuten kaavoitus, maankäyttö- ja asuntopolitiikka sekä liikenne- ja infrastruktuurisuunnittelu. Muonion kunta on aktiivisesti pyrkinyt näitä keinoja hyödyntämään alueen kehittämisessä kunnan toivomaan suuntaan.

Edellisen lausuntokierroksen tapaan, suhtautuu Muonion kunta matkailijaveroon varauksellisesti. Luonnosehdotuksesta käy ilmi, että matkailijavero ei ole ongelmaton ja siihen liittyy vielä paljon epävarmuustekijöitä erityisesti vaikutuksiin liittyen. Luonnoksessa ei pystytä kiistattomasti osoittamaan verosta aiheutuvien oletettavien hyötyjen ja haittojen suhdetta: kertyvien verotulojen arvioidaan olevan maltillisia ja toisaalta taas verojen keräämisestä arvioidaan syntyvän mainehaitan lisäksi hallinnollisia kustannuksia majoittajille, kunnille ja viranomaisille. Lapin matkailun

tavoitteena on ympärivuotisuuden lisääminen; onko arvioitu osana ennakkovaikutusten arviointia, miten tämä tavoite toteutuu ko. veromallin myötä.

Nykyisen hallitusohjelman mukaisesti hallitus on sitoutunut kompensoimaan kunnille asetettavat uudet tehtävät ja velvoitteet sekä uusien, että muiden kunnan vastuulla olevien tehtävien hoitamiseen. Mikäli matkailivero kerätään luonnosehdotuksen mukaisesti, ei matkailijaveron keräämisestä aiheudu kunnan näkemyksen mukaan isoa tehtävää kunnalle vaan työ sekä kustannukset kohdistuvat ennen kaikkea verovelvolliseen (majoittajaan) ja veroviranomaiseen. Luonnoksesta ei käy ilmi, miten kompensoidaan majoittajille syntyvät hallinnolliset kulut. Nykyinen matkailu- ja majoituspalveluihin kohdistuva verorasitus kohdistuu verojen yhteisvaikutuksena mm. alan yrityksiin ja matkailijoihin.

Luonnoksessa todetaan, että on vaikea perustella, miksi matkailutoiminta olisi sellaista taloudellista toimintaa, että siitä aiheutuvia kustannuksia tulisi kompensoida kunnille erillisellä, yhteen toimialaan kohdennetulla verolla. Luonnosesityksessä ei ole laajemmin arvioitu matkailijaveron mahdollista negatiivista vaikutusta kokonaisverokertymään mahdollisen majoituskysynnän ja matkailijamäärien vähentyessä - kokonaisverokertymän ei näin ollen voida odottaa automaattisesti kasvavan, etenkin pienemmissä matkailukunnissa. Lapissa sijaitsevien majoituksen huoneen keskihinta on selvityksen mukaan ollut joulukuussa 2024 noin 285 euroa. Selvityksen mukaan kotimaisten matkailijoiden yöpymismäärät ovat valtakunnallisella tasolla kääntyneet lievään laskuun ja veron käyttöönotto saattaa entisestään heikentää kotimaan kysyntää. Toinen näkökulma vaikutusten kattavampaan arvioon osana matkailijaveron käyttöönottoa liittyy kysymykseen siitä, kohdistaa ko. veromalli myös suurimman verorasituksen laatuun, korkeamman arvon matkailuun ja korkealaatuisiin investointeihin, ja siten voi hidastaa valtion ja maakunnan strategisten linjauksien mukaista matkailun arvoisan kasvua.

Luonnosesityksestä ei käy ilmi, miten ja minkä tahon toimesta valvontaa suoritetaan. Esityksestä jää myös epäselväksi, miten tosiasiallisesti varmistetaan, että velvoitteet ja valvonta kohdistuvat tasapuolisesti kaikkeen kaupalliseen majoitustoimintaan.

Ehdotus

Esittelijä: Laura Enbuska-Mäki, kunnanjohtaja

Kunnanhallitus hyväksyy lausunnon selostusosan mukaisesti.

Tiedoksi

lausuntopalvelu.fi

§ 174

Vuoden yrittäjä 2026

MUODno-2026-266

Valmistelijat / lisätiedot:

Kaisa Kylä-Kaila, kehittämispäällikkö, kaisa.kyla-kaila@muonio.fi

Kunta osallistuu vuoden yrittäjän tai yrittäjien palkitsemiseen. Palkitsemisesta päättää kunnanhallitus Muonion yrittäjät ry:n ehdotuksen perusteella. Yrittäjäpalkintoihin on määrärahavaraus elinvoimapalveluissa kuntakehittämisen ja työllisyyspalvelujen tehtäväalueella.

Ehdotus

Esittelijä: Laura Enbuska-Mäki, kunnanjohtaja

Kunnanhallitus hyväksyy vuoden 2026 yrittäjän nimeämisen yrittäjäyhdistyksen ehdotuksen mukaisena, mutta julkistaa saajan vasta palkinnon luovuttamisen jälkeen.

Vuoden 2026 yrittäjä on xxx.

Tiedoksi

Muonion Yrittäjät ry

§ 175

Nimeäminen Tornionlaakson neuvoston infrastruktuurityöryhmään

MUODno-2026-221

Valmistelijat / lisätiedot:

Katri Rantakokko, hallintojohtaja, katri.rantakokko@muonio.fi

Oheismateriaali

1 Tornionlaakson neuvoston johtosääntö 2025, 4.6.2025

2 Nimeämispyyntö Tornionlaakson neuvoston infrastruktuurityöryhmään 10.6.2026

Tornionlaakson neuvosto on 10.6.2026 lähettänyt pyynnön Enontekiön, Muonion ja Kittilän kunnille nimeämisestä infrastruktuurityöryhmään.

Työryhmän kokoonpanossa vuonna 2026 on jäsenet Ruotsista (Övertorneå, Haaparanta ja Pajalta), Suomesta (Tornio ja Kolari) ja Norjasta (Storfjord, Kåfjord ja Lyngen). Neuvoston hallituksessa ja infrastruktuurityöryhmässä on keskusteltu, että siihen tarvitaan lisää suomalaisia jäseniä ja nimenomaan pohjoisista jäsenkunnista. Neuvosto on pyytänyt myös Kiirunan kuntaa nimeämään jäsenen.

Kuntia pyydetään nimeämään oman edustajansa tai vaihtoehtoisesti päättävät yhteisesti kahden (2) jäsenen nimeämisestä Tornionlaakson neuvoston infrastruktuurityöryhmään. Tavoitteena on pitää työryhmän kokoonpano enintään 12 jäsenessä + sihteerin. Esityksessä pyydetään kiinnittämään myös sukupuolten väliseen tasa-arvoon.

Oheismateriaalissa on työryhmän nykyinen kokoonpano.

Ehdotus

Esittelijä: Laura Enbuska-Mäki, kunnanjohtaja

Kunnanhallitus nimeää Tornionlaakson neuvoston infrastruktuurityöryhmään jäsenen ja varajäsenen.

Tiedoksi

asianosaiset, Tornionlaakson neuvosto

§ 176

Nimeäminen Lapin alueen varautumisen työryhmään

MUODno-2026-230

Valmistelijat / lisätiedot:

Katri Rantakokko, hallintojohtaja, katri.rantakokko@muonio.fi

Lapin maakunnan alueelle suunnitellaan perustettavaksi yhteistyössä Lapin hyvinvointialueen ja Lapin kuntien kanssa varautumisen työryhmä vahvistamaan alueellista yhteistyötä häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautumisessa. Työryhmä muodostetaan, koska Lapin alueen valmiusfoorumin toiminta päättyy sellaisenaan. Työryhmässä on edustus myös Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta, Lapin hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystalvasta, Lapin poliisista, Jääkäriprikaatista, Lapin rajavartiostosta ja SPR Lapin piiristä.

Työryhmän keskeisiä tavoitteita on

- yhteensovittaa kuntien ja viranomaisten toimintamalleja häiriötilanteisiin varautumisessa
- edistää tiedonvaihtoa ja yhteistä tilannekuvaa alueen toimijoiden välillä
- tukea erityisesti kuntia valmiussuunnittelussa ja varautumisen kehittämisessä
- vahvistaa alueellista yhteistyötä erilaisiin häiriö- ja kriisitilanteisiin varautumisessa.

Työryhmän puheenjohtajana toimii Inarin kunnanjohtaja Tommi Kasurinen ja sihteerinä Lapin hyvinvointialueen pelastuslaitoksen valmiuspäällikkö Eveliina Impiö. Tehtävät määräytyvät Lupa- ja valvontaviraston alueellisen valmiustoimikunnan ja sihteeristön jäsenyyksien perusteella.

Lapin pelastuslaitos pyytää nimeämään edustajan perustettavaan Lapin alueen varautumisen työryhmään. Ensisijaisesti työryhmään suositellaan nimettäväksi kuntien osalta hallintojohtaja tai muu henkilö, joka vastaa kunnan varautumisesta ja valmiussuunnittelusta. Työryhmätyöskentelystä ei makseta erillistä palkkiota tai matkakustannuksia. Työryhmään nimetyille henkilöille tehdään suppea turvallisuusselvitys pelastuslaitoksen toimesta.

Nimeämiset pyydetään ilmoittamaan 31.8.2026 mennessä.

Hallintosäännön 34 §:n mukaan hallintojohtaja vastaa valmius- ja varautumissuunnittelusta ja 20 §:n mukaan kunnanjohtaja sijaistaa hallintojohtajaa hänen ollessa poissa tai estynyt.

Ehdotus

Esittelijä: Laura Enbuska-Mäki, kunnanjohtaja

Kunnanhallitus nimeää Lapin alueen varautumisen työryhmään edustajaksi hallintojohtajan ja varaedustajaksi kunnanjohtajan.

Tiedoksi

asianosaiset, Lapin pelastuslaitos

§ 177

Valtiovarainministeriön muutospäätös kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vuodelle 2026

MUODno-2026-5

Valmistelijat / lisätiedot:

Katri Rantakokko, hallintojohtaja, katri.rantakokko@muonio.fi

Valtiovarainministeriö on antanut 25.6.2026 päätöksen kunnan peruspalvelujen valtionosuuden muutoksesta vuodelle 2026.

Valtion vuoden 2026 toisen lisätalousarvion mukaan kunnan peruspalveluiden valtionosuuteen lisätään 11 000 000 euroa liittyen momentilla 28.90.31 (Kuntien yhdistymisen taloudellinen tuki) vuonna 2026 käyttämättä jäävien kuntarakennelain (1698/2009) 41 §:n mukaisten kuntien harkinnanvaraisten yhdistymisavustusten ja 44 §:n mukaisten valtionosuusmenetyksen korvausten palautukseen.

Päätöksen mukaan valtiovarainministeriö on lisännyt kunnille myönnettävää kunnan peruspalvelujen valtionosuutta 1,96 euroa asukasta kohden vuodelle 2026 valtion vuoden 2026 lisätalousarvioon perustuen. Lisäys huomioidaan valtionosuuden lisäyksissä ja vähennyksissä. Päätöksen vaikutus kunnalle myönnettyyn kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen ilmenee kunnalle tämän päätöksen liitteestä 1. Muutos huomioidaan kunnan peruspalvelujen valtionosuuksien vuoden 2026 elokuun maksuerässä.

Muonion kunnan osalta peruspalvelujen valtionosuus nousee 4 533 euroa.

Ehdotus

Esittelijä: Laura Enbuska-Mäki, kunnanjohtaja

Kunnanhallitus merkitsee tiedoksi valtiovarainministeriön 25.6.2026 antaman päätöksen ja päättää, että se ei hae oikaisua tähän päätökseen.

Tiedoksi

taloushallinto

§ 178

Talousarviomuutos vuodelle 2026: investointihanke talous- ja henkilöstöhallinnon järjestelmien laajentamiseen

MUODno-2026-26

Valmistelijat / lisätiedot:

Katri Rantakokko, hallintojohtaja, katri.rantakokko@muonio.fi

Muonion kunnan talousraportointi (mm. talousarvio-, tilinpäätös- ja osavuositiedotdokumentit) toteutetaan samalla tavalla kuin monessa muussakin kunnassa. Raportointi sisältää paljon manuaalisesti tuotettavia osioita, jotka voisi toteuttaa automaattisesti. Talousraportoinnissa on mahdollista hyödyntää rajapintoja mm. kunnan taloushallinnon järjestelmien ja julkisten tietolähteiden välillä. Myös raportoinnin ulkoista ilmettä ja sisältöä voidaan yhtenäistää strategian mukaiseksi.

Johtamisen tueksi kaivataan raportointiratkaisua, joka yhdistää organisaation eri tietolähteiden tiedon visuaaliseksi raportointikokonaisuudeksi. Tällaisen ratkaisun kautta organisaation tärkeimmät tiedot ovat yhdessä paikassa ja helposti saatavilla. Kuntastrategian, vuoden 2026 talousarviotavoitteiden ja riskienhallinnan mukaisesti automatisaatiota tulee lisätä. Kunta oli mukana Lapin liiton hallinnoimassa hankkeessa vuosina 2020-2021, jolloin käytössä oli Softwave Oy:n Opiferus, joka tarjoaa mm. tiedolla johtamisen työkaluja. Hankkeen jälkeen Opiferuksen sovelluksia jäi käyttöön useaan Lapin kuntaan ja kokemukset niistä ovat pääosin positiivisia.

Kunnassa ei ole käytössä tiedolla johtamisen tueksi kassanhallinta-ohjelmistoa. Rahavirtaa seurataan manuaalisesti ja dokumentointi on haasteellista, esim. ennusteiden laatiminen ja riskienhallinta kassan riittävyyden ja ostolaskujen osalta. Kassanhallintaan on tarjolla useampia ratkaisuja, joita myös jo käytössä olevat ohjelmistotoimittajat voivat tuottaa (mm. Talgraf Oy ja Nomentia Oy). Myöskään henkilöstön osalta ei ole käytössä tiedolla johtamisen tueksi työkalua, joka kokoaisi käytettävissä olevat tiedot yhteen näkymään niin, että tieto on helposti saatavilla.

Softwave Oy on suomalainen ohjelmistontuottaja, joka tarjoaa Opiferus tuoteperhettä taloushallinnon dokumenttien ja toimintatapojen automatisoinnin lisäämiseksi mm. talousarvion ja tilinpäätöksen laatimisen automatisointia sekä johdon työpöytä - ominaisuutta tiedolla johtamisen tueksi. Opiferus -järjestelmän asiakkaina on yli 70 kunta-asiakasta ja yhtiön käyttämät konesalit sijaitsevat Suomessa. Pääasiallinen asiakasryhmä yhtiöllä on on julkinen sektori: kunnat, kuntayhtymät, sairaanhoitopiirit, kuntien yhtiöt sekä valtion virastot.

Vs. kunnanjohtaja teki 14.7.2026 § 7 hankintapäätöksen Opiferus Talousarviotiedot -ratkaisusta. Se on suunniteltu yhdessä kuntien kanssa digitalisoimaan ja automatisoimaan säännöllisesti laadittavien talousarviotiedotien kokoamista perinteisestä "leikkaa-liimaa" mallista. Pilvipalveluna hankittavalla sovelluksella yhdenmukaistetaan ja sujuvoitetaan raporttien laadintaprosessia sekä pienennetään siihen liittyviä aikataulu- ja henkilöriskejä. Ratkaisulla nostetaan säännöllisen raportoinnin automaatioastetta.

Talousraporttien sisältöä muutetaan Kuntaliiton ja Kirjanpitolautakunnan vakiomallin mukaiseksi ja visuaalista ilmettä kehitetään nykyisestä. Talousarviodokumentti - työkaluun liitetään rajapinta taloushallinnon järjestelmiin ja tiedot tuodaan suoraan niistä. Tämän vuoksi eri manuaaliset työvaiheet vähenevät ja virheiden mahdollisuus pienenee.

Hankinnan kokonaiskustannus muodostuu pääasiassa käyttöönotosta, talousarvion, osavuositarkastuksen ja kuukausiraporttien ensimmäisestä laadinnasta, vuosittaisesta palvelumaksusta ja integraatioalustan maksusta sekä koulutuksista, optioina ovat mm. tilinpäätöksen, rahoituslaskelman, taseen ja investointien automatisointi. Tavoitteena on laatia jo vuoden 2026 talousarvio tämän palvelun kautta. Kunnassa ei ole käytössä järjestelmää, jonka Talousarviodokumentti -palvelu korvaa.

Tehty hankinta perustuu Softwave Oy:n 26.6.2026 tarjoukseen ja kustannus on 48 kk:n aikana n. 26 300 euroa (0 % alv, käyttöönotto ja vuotuiset SaaS - palvelumaksut), integraatiokustannukset Laplt Oy:ltä ja Talgraf Oy: ltä tulee huomioida vielä erikseen. Hankinta ei ylitä kansallista kynnysarvoa.

Hallinto-osasto kartoitti hankinnan valmisteluvaiheessa vaihtoehtoisia palveluja ja sen perusteella vastaavia tuotteita/palveluita ei löytynyt. Kartoitetut ratkaisut eivät vastanneet kunnan tarpeeseen riittävän laajasti. Opiferus Talousarviodokumentti - ratkaisu pystyttäneen ottamaan käyttöön yhdellä integraatiolla Accuna - talousraportointijärjestelmään ja tämä on kunnan toiminnan kannalta kokonaistaloudellisesti edullisin ratkaisu.

Kartoituksen perusteella laadittu muistio ja Softwave Oy:n tarjous ovat päätöksen oheismateriaalina. Tarjous on salassapidettävä (sis. liikesalaisuuksia).

Ehdotus

Esittelijä: Laura Enbuska-Mäki, kunnanjohtaja

Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että se

- muuttaa kuluvan vuoden 2026 talousarvion investointiosaa siten, että kunnanhallituksen investointeihin lisätään hanke talous- ja henkilöstöhallinnon kehittämiseen
- myöntää määrärahaa 40 000 euroa hankkeen toteuttamiseen,
- määräraha katetaan kassavaroista ja
- päättää jatkaa ja varata hankkeelle määrärahan vuodelle 2027 talousarviokäsittelyn aikana.

§ 179

Talousarvio 2027 ja -suunnitelma 2028-2029 laadintaohje

MUODno-2025-300

Valmistelijat / lisätiedot:

Laura Enbuska-Mäki, kunnanjohtaja, laura.enbuska-maki@muonio.fi
Anne-Mari Kukkola, vs. talouspäällikkö, anne-mari.kukkola@muonio.fi

Oheismateriaali

1 talousarvion laadintaohje 2027_khall 20260824 § 179

Muonion kunnan talousarvion 2027 ja suunnitelmavuosien 2028-2029 laadintaohje on oheismateriaalina.

Asiakirjassa on esitetty yleistä talouden kehittymisestä (yleiskuva, julkistalous, palkat ja työllisyys ja Lapin näkymät), kuntastrategia, kunnan talous ja taloussuunnittelun perusteet sekä vuoden 2027 talousarvion varsinainen laadintaohje.

Kunnan talous ja taloussuunnittelun perusteet vuonna 2027

Vuoden 2025 tilikauden tulos on positiivinen 1 030 472,42 euroa. Tilikauden ylijäämäksi muodostui noin 1, 077 milj. euroa ja vuoden 2024 jälkeen taseessa oli edellisten tilikausien ylijäämää 4 497 337 euroa, viime vuoden hyvän tuloksen myötä kunnalla on siis taseen kertynyttä ylijäämää noin 5,574 milj. euroa.

Talousarviovuoden 2025 aikana kunnassa ei toteutettu organisaatiouudistuksia, mutta päätettiin aloittaa nuorten työpajan siirtämisen valmistelu kuntakehittämisen ja työllisyyspalveluiden alta osaksi nuorisopalveluita (muutos tapahtuu vaiheittain 1.8.2026 alkaen). 1.1.2025 alkaen voimaan astui hallintosäännön päivitykset, joissa tarkistettiin selkeämpiä toimivaltakysymyksiä, virkanimikkeitä, johtajaorganisaation järjestäytymistä ja luottamushenkilöiden taloudellisten etuuksien perusteita. Lisäksi tässä yhteydessä päivitettiin työllisyys- sekä maankäyttö- ja rakennuslain mukaisia muutoksia. Valtuusto päivitti kesäkuussa 2025 hallintosääntöä siten, että muutokset astuivat voimaan 1.8.2025 alkaen. Käytännössä em. kesäkuussa päivitettyt muutokset johtuivat perusopetuslakiin 1.8.2025 voimaan astuneista seikoista (oppimisen ja koulunkäynnin tuki). Lisäksi kesäkuussa hallintosääntöön tarkistettiin mm. poikkeusolojen johtoryhmään liittyviä määritelmiä.

Valtuusto myönsi elinvoimapaalveluiden kuntakehittämisen ja työllisyyspalvelujen tehtäväalueelle 34 462 euron lisämäärärahan Tunturi-Lapin ja Pellon työllisyysalueen lisätalousarvion Muonion kunnan osuuden kattamiseksi, lisämäärärahaa myönnettiin 20 000 euron lisämääräraha. Eli yhteensä lisämäärärahaa myönnettiin käyttötalouteen kassavaroista katettavaksi 54 462

euroa. Käyttötalouden määrärahasiirtoja hyväksyttiin sivistyspalveluiden osalta: lukion tehtäväalueelta ja siirrettiin 5 000 euroa kirjasto- ja kulttuuripalveluiden tehtäväalueelle. Investointiosaan valtuusto hyväksyi 20 000 euron lisämäärärahan elinvoimapaalveluiden kalustehankintoihin moottorikelkkaa varten. Lisäksi hyväksyttiin lisämäärärahana 240 000 euron investointivarausten vapautuneiden päiväkotikiinteistöjen saneeraamiseksi soluasunnoiksi (Pirkantie 15 A- ja B-kiinteistöt), varaus tehtiin osatehtäväaluekohtaan ◆?muu talonrakennus◆?. Lisäksi valtuusto

hyväksyi 102 500 euron lisämäärärahan ♦?muut osakkeet ja osuudet♦?- osatehtävätasolle Jerisjärven Huolto Oy:n osakeannin toteuttamiselle. Investointiosaan hyväksyttiin 238 000 euron määrärahasiirtäminen päiväkotiesikouluhankkeelle.

Vuonna 2025 oleellisia muutoksia kunnan palveluissa tai toiminnoissa olivat mm. Tunturi-Lapin ja Pellon työllisyysalueen käynnistämiseen liittyvät järjestäytymiskysymykset sekä asiakokonaisuudet ja palkkahallinnon ulkoistaminen 1.1.2025 alkaen Monetra Oy:lle. Vuonna 2025 aloitettiin myös taloushallintoohjelman päivitys Wintime -versioon, joka saatiin lähes toteutettua loppuvuoteen 2025 mennessä. Kuntavaalien 2025 mukainen poliittinen järjestäytyminen toteutettiin kesäkuun valtuustossa. Uusi päiväkotikiinteistö valmistui syksyllä 2025, ja varhaiskasvatuksen palvelut muuttivat tänne; tämä on vaikuttanut paitsi asiakkaiden palveluihin, myös mm. henkilöstöön ja toimintakulttuuriin. Keskeisinä strategisina päätöksinä päätettiin jatkaa tulevaisuuden kunnantalon ratkaisun valmistelua (toistaiseksi kunnanviraston palvelut järjestetään kunnantalo A- ja B-kiinteistöissä, laadittua hankesuunnitelmaa ei laitettu toimeen), hyväksyttiin maankäyttösopimukset sekä päivitettiin kaavoituksen, maankäytön ja mittaustöiden taksat. Vuoden 2025 alusta alkaen kunnassa on ollut myös voimassa uudet rakennusvalvontaviranomaisen taksat. Valtuusto hyväksyi joulukuussa 2025 uuden kuntastrategian vuosille 2026–2030. Keskeisinä strategisina päätöksinä hyväksyttiin maa- ja asuntopoliittinen ohjelma sekä laaja hyvinvointikertomus vuosilta 2021–2024.

Kunnan tulorahoitus ei vielä tilinpäätösvuonna 2025 laskenut Lapin hyvinvointialueelle vuokrattujen sote -kiinteistöjen vuokratuottojen osalta. Vuonna 2026 on jatkettu vuokraneuvotteluita Laphan kanssa, ja sovittu jatkoaskelia vuokrattavien sopimuskohteiden suhteen (kh 15.6.2026 § 142). Nämä vuokrasopimukset ovat merkittävässä roolissa kunnan tulevien vuosien tulorahoituksen suunnassa: tällä hetkellä tilannekuva on se, että Lapha vuokraa kaikki muut kunnan sote- kiinteistöt palveluihinsa toistaiseksi 1.1.2026 alkaen, pl. palveluyksikkö Marjapaikkaa - Laphan palveluverkkouudistuksessa Marjapaikan toiminta tulee loppumaan vaiheittain ja vuonna 2027 kyseinen kiinteistö ei ole enää Lapin hyvinvointialueen palvelutuotannossa. Em. Laphan palveluverkkopäätöksen vuoksi kunta teki alaskirjauksen (n. 378 000 euroa) jo tilinpäätökseen vuodelle 2025 kiinteistön kirjanpitoarvosta ja tällä on merkittävä vaikutus kunnan tilinpäätöksen tulokseen, mahdollisesti vaikutuksia on myös vuosien 2026–2027 tilinpäätöksiin. On selvää, että vuokratulot tulevat tippumaan etenkin vuodesta 2027 alkaen, kun vuokrattujen kiinteistöjen neliömääriä sekä neliömäärävuokrahintoja on jouduttu tarkistamaan (kh 15.6.2026 § 142). Lapin hyvinvointialueen palveluverkkosuunnitelmien lisäksi, mm. seuraavilla, keskeisillä tulevilla kansallisilla ja maakunnallisilla muutoksilla on odotettavissa merkittävä vaikutus kunnan toimintaan ja tulopohjaan:

- Vuonna 2025 TE-palvelu-uudistus, jossa kunnille tuli työllisyyspalveluiden järjestämisvastuu sekä laajentuva vastuu työttömyysturvan rahoituksesta. Laajeneva rahoitusvastuun on sovittu kompensoituvan kunnille erillisellä valtionosuuden lisäyksellä ja kahden vuoden siirtymäajalla. Käytäntö on osoittanut, että tehty muutos ei ole ollut kustannusneutraali. Työllisyyspalveluiden siirto kunnille tapahtui myös hankalaan kansantaloudelliseen aikaan.

- Kuntien peruspalveluiden valtionosuusjärjestelmän uudistustyö sekä parlamentaarinen tulevaisuustyö, normien purku.
- Hyväksytty laki koskien julkisia hankintoja ja käyttöoikeussopimuksia annetun lain sekä eräiden siihen liittyvien lakien muuttamista. Lailla on vaikutuksia kunnan ICT- palveluihin, palkkahallintopalveluihin ja yleisesti kuntien in house - yhtiöihin, siten siis myös mm. ruoka- ja siivouspalveluyhtiössä muutokset olisi huomioitava.
- Valtionosuuksiin kohdistuvat, mahdolliset leikkaukset sekä hallituksen kehysriihen 2026 vaikutukset.
- Matkailijaveron käytännön vaikutus kuntatalouteen.

Keskeisessä osassa, arvioitaessa kunnan onnistumista mm. kestävän talouden rakentamisessa, on kyky edistää kuntastrategian mukaisia toimenpiteitä. Kunnan on kyettävä toteuttamaan kuntastrategian mukaista älykkään sopeuttamisen ohjelmaa, joka toimii strategian toimeenpanosuunnitelmana. Keskeisenä tavoitteena ohjelmassa on tiedostaa nykytilanne sekä tulevaisuuden suunnat tai skenaariot mahdollisimman tarkasti. Tavoitteena on tehostaa kunnan toimintaa olemassa olevin resurssein, ja saada tuloksellisuutta sekä vaikuttavuutta aikaan nykyresursseilla samanaikaisesti, kun kuntien yleinen taloustilanne tulee olemaan vaikeuksissa, reippaat indeksikorotukset ovat odotettavia ja mm. vos- rahoitus tullee pienenemään. Tavoitteena on pitää mahdollisimman tasainen katetaso em. haasteista huolimatta ja pitää toimintamenojen kasvu vähäisenä.

Muonion taloudellinen tilanne vahvistui tilinpäätöksen 2025 myötä, mutta keskeiset suuret investointitarpeet odottavat tekijäänsä, ja kohdistuvat kunnan infraan, tiestöön sekä asumiseen että palvelukiinteistöratkaisuihin.

Kesäkuun 2026 (raportin aj. 5.8.2026, päivitykset mahdollisia) talousarvion toteuma näyttää toimintakatteen osalta (koko kunta) 49 prosentin toteumaa. Tuotot olivat toteutuneet 49 %:sti, samoin kulut. Toimintakuluista henkilöstökulut olivat toteutuneet yli tasaisen kertymän (25 %) toteuman ollessa 53 %, samoin aineet, tavarat ja tarvikkeet – kohta oli toteutunut 53 %. Kesäkuun henkilöstömenojen osalta on huomioitava, että mukana ovat mm. henkilöstölle maksettavat lomarahat. Verotulot olivat toteutuneet 45 prosenttisesti ja valtionosuudet 49 prosenttisesti. Rahoituskulut olivat toteutuneet vain 23 prosenttisesti. Valtiovarainministeriöltä saadun muutospäätöksen mukaan (25.6.2026) kunnan peruspalveluiden valtionosuutta vuodelle 2026 tulisi kunnalle yhteensä 4 540 113 euroa (laskelmassa ei ole huomioitu opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuutta), kun joulukuussa 2025 em. päätöksen mukaan Muonio olisi saanut peruspalveluiden valtionosuutta 4 535 580 euroa (erotus noin 4 500 euroa). Kunnan talousarvioon vuodelle 2026 on varattu yhteensä valtionosuuksia 4 641 666 euroa (ml. opetus- ja kulttuuritoimen avustukset).

Vuoden 2026 toimintakateraa ohjaavat verotulojen osalta käytettävissä olevat ennusteet ensi vuoden verotulokehityksestä sekä kuluvaan vuoteen toteutuma ja valtionosuuksien osalta Kuntaliiton julkaisemat ennakkolaskelmat kunnan valtionosuuksista. Vuoden 2027 talousarviossa on käytetty pohjana Kuntaliiton julkaisemia ennakkolaskelmia. Kuntaliiton kesäkuun valtionosuuslaskelmien mukaan Muonion valtionosuudet **vähenevät merkittävästi vuodesta 2026 vuoteen 2027.** Laskelmien mukaan kunta saa valtionosuuksia yhteensä 4 211 679 euroa. Kotikuntakorvaukset ovat Kuntaliiton laskelmien mukaan noin 86 571 euroa. **Kuntaliiton (25.6.2026) ennakkolisten laskelmien mukaan Muonion kunnan**

valtionosuudet tulevat pienentymään vuonna 2027 verrattuna vuoteen 2026 noin 370 000 euroa, eli noin - 8 %. Syy tähän löytyy verotuloihin perustuvasta valtionosuustasauksesta. Tämä vaikuttaa merkittävästi kunnan raamiin vuodelle 2027 ja suunnitelmavuosille 2027-2028 ja tulee olemaan suuri haaste talousarviovalmistelussa.

Palvelualueiden sekä lautakuntien on huomioitava budjettia laatiessaan seuraavat seikat, jotka ovat ta-raamin ja ts- raamien laskennan pohjalla:

- Taksantarkistuksia on tehtävä vuosille 2027-2029 tasaisesti; tuloennuste on laskettu vuodelle 2027 jopa 6 %:n korotusodotuksella, suunnitelmavuodelle 2028 5 %:n korotusodotuksella ja suunnitelmavuodelle 2029 5 %:n korotusodotuksella.
- Tuloennusteesta on vähennetty pois hoivapalveluyksikkö Marjapaikan tulot sekä tarkistettu sote-kiinteistöjen vuokratulo-odotuksia alemmas (yhteensä noin - 300 000 euroa).
- Menojen karsintaan tai niiden nykyisessä tasossa pitämiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota:
 - Tehdyt ennustekorotukset menoihin ovat maltillisia vuosille 2027, 2028, 2029 (1 %). Käytännössä vuonna 2027 (ja suunnitelmavuosina) on onnistuttava menojen suhteen samoin kuin vuonna 2025, jolloin menot kasvoivat (lukuisista valtakunnallisista kasvupaineista huolimatta), vain noin 0,9 %.
 - Menoissa on huomioitu Kielan kustannuspaikan poistuminen 2026 vs. 2027 (n. - 140 000 euroa)
 - Menoissa on huomioitu Marjapaikan menojen poistuminen (n. - 90 000 euroa)
 - Menoissa on huomioitu henkilöstömenojen kasvu (yleiskorotukset ja järjestelyerä (arvioitu yhteensä 3 % korotuksella 1.4.alkaen), vaikutus noin + 130 000 euroa).
- Valtion päätöksien sekä linjauksien mukaisesti valtionosuuksia on alennettu pysyvästi vuosille 2027-2029
- Verotulokertymä on arvioitu vuosille 2027-2029 täsmälleen Verokehikkoennusteen mukaisesti, kunta seuraa päivityksiä aktiivisesti.
- Valtionosuudet on ilmoitettu Kuntaliiton kesäkuun päivityksen mukaisesti, kunta seuraa päivityksiä aktiivisesti.
- Rahoituskulut on arvioitu varovaisuusperiaatteella TA25 ja TA26- toteumista.
- Tulevan koulukuljetuskilpailutuksen (lv.2027-2028 alkaen) vaikutuksia on haastava arvioida tällä hetkellä talouskehitykseen.

Vuoden 2027 talousarvion laadintaohje ja käsittelyaikataulu

Vuoden 2027 talousarvion laadintaohje perustuu vuoden 2025 tilinpäätökseen, vuoden 2026 talousarvioon ja toteutumisarvioon, sekä tietysti ensisijaisesti vuotta 2026 koskeviin tietoihin ja ennusteisiin kunnan tulopohjasta. Talousarvio laaditaan Talgraf Accuna budjetointi- ja Talousarviodokumenttiohjelmalla. Vuoden 2027 raami lähtee liikkeelle siitä lähtökohdasta, että kunnan veroprosentit pysyisivät nykyisellä tasolla, eli ts. Näitä ei ole raamin laskelmissa korotettu (korotuspaineen tilannetta on tarkisteltava lokakuussa uudelleen).

Tekstiosia noudattaa aikaisempien vuosien talousarvioasiakirjan rakennetta. Topimenpiteissä ja tavoitteissa huomioidaan kuntastrategia ja sen toimeenpanosuunnitelma. Käyttötalouden arviointiin, henkilöstömenoihin, konserniin ja investointeihin on esitetty laadintaohje. Huomioitavaa on, että investoinnit ilmoitetaan, vuoden 2026 talousarvion tapaan, sitovina lautakunnittain nettona. Yli 1,0 milj. euron hankkeet ovat hankekohtaisesti sitovia. Investointiosassa määrärahat siirretään lautakunnille, jotka voivat päätöksillään siirtää käyttämättömiä määrärahoja tai muuttaa niiden käyttötarkoitusta sellaisten ennalta arvaamattomien investointien kattamiseksi, joiden kustannukset eivät ylitä varattua määrärahaa.

Palvelualueet valmistelevat talousarvioesityksensä annettujen ohjeiden perusteella. Hallinto- ja henkilöstösuunnittelija laatii lautakunnille palkkahallintoon liittyvät yksityiskohtaisemmat ohjeistukset. Lautakuntien hyväksymät esitykset annetaan kunnanhallitukselle ja taloustoimistoon (ja taloussuunnittelu ohjelmistoon tallennettuina) 12.10.2026 mennessä, näin ollen mahdollinen 2. lautakuntakierros ehditään toteuttaa ennen lopullista kunnanhallituksen esitystä valtuustolle. Kunnanhallitus käsittelee talousarviota ensimmäisen kerran 28.9.2026 (valmistelutilanteen läpikäynti), jossa se esittää veroprosentit kunnanvaltuustolle. Kunnanhallitus käsittelee talousarviota 26.10.2026 ja 23.11.2026.

Huomioitavaa on, että mikäli 12.10.2026 jälkeen (kun kaikkien palvelualueiden talousarvioluvut on syötetty Accunaan) on arvioitava uudelleen veroprosenttien korotuspainetta, kunnanhallitus varautuu pitämään ylimääräisen kokouksen lokakuussa ennen 19.10.2026 valtuustoa. Kunnanvaltuusto kokoontuu 19.10.2026 käsittelemään veroprosentit ja arviointikertomuksen vastineet ja 30.11.2026 käsittelemään talousarvion.

Ehdotus

Esittelijä: Laura Enbuska-Mäki, kunnanjohtaja

Kunnanhallitus hyväksyy talousarvion 2027 ja taloussuunnitelmavuosien 2028-2029 laadintaohjeen ja toimittaa sen lautakunnille tiedoksi.

Tiedoksi

elinvoima, sivistys ja maaseutulautakunnat

§ 180

Vuoden 2025 arviointikertomus

MUODno-2026-10

Valmistelijat / lisätiedot:

Katri Rantakokko, hallintojohtaja, katri.rantakokko@muonio.fi

Oheismateriaali

1 Arviointikertomus 2025 tarkltk 20260602 § 33

Valtuusto käsitteli tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen 8.6.2026 § 16.

Valtuusto päätti saattaa arviointikertomuksen kunnanhallituksen tiedoksi mahdollisia toimenpiteitä varten, velvoittaa kunnanhallituksen ja lautakunnat käsittelemään arviointikertomuksen ja antamaan vastineet kertomuksen havaintoihin sekä raportoimaan valtuustolle kuluvan vuoden lokakuun loppuun mennessä havaintojen aiheuttamista toimenpiteistä.

Ehdotus

Esittelijä: Laura Enbuska-Mäki, kunnanjohtaja

Kunnanhallitus pyytää lautakunnilta vastineet tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen 21.9.2026 mennessä.

Tiedoksi

elinvoima-, sivistys- ja Tunturi-Lapin maaseutulausakunta

§ 181

Talousarvion toteutuma 2026 hallinto- ja talouspalvelut

MUODno-2026-106

Valmistelijat / lisätiedot:

Anne-Mari Kukkola, vs. talouspäällikkö, anne-mari.kukkola@muonio.fi
Katri Rantakokko, hallintojohtaja, katri.rantakokko@muonio.fi

Oheismateriaali

- 1 hallinto ja talous talousarvio 2027 toiminnalliset tavoitteet 08 2026
- 2 tuloslaskelma kunnanhallitus 062026, Q2

Kuluvan vuoden toiminnallisten tavoitteiden osalta on toteutettu mm. ennakkovaikutusten arvioinnin linjaus ja ohjeistus, edistetty automatisaatiota, tasopalkkamallin kehittämistä, juurruttamista ja kouluttamista sekä kehitetty talousarvio- ja tilinpäätösprosessia aikataulutuksen suhteen. Työn alla ovat mm. konserni- sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistus. Aloittamatta on vielä teemakatsauksien tuottaminen ja vastuumatriisien kuvaukset.

Tasaisella kertymällä 1-6/2026 taloustilanne saisi osoittaa noin 50 % kertymää.

Kunnanhallituksen sitovan tason kertymä 1-6/2026 osoittaa, että koko yleishallinnon menokertymä oli raamissaan (toimintakulut ovat toteutuneet 49,5 prosenttisesti). Henkilöstökulut ovat toteutuneet noin 53,4 prosenttisesti, palveluiden ostot 45,7 prosenttisesti, aineet, tavarat ja tarvikkeet noin 56,1 prosenttisesti, muut toimintakulut 55,2 prosenttisesti ja avustukset 86,2 prosenttisesti. Toimintatuotot ovat toteutuneet vasta 0,69 prosenttisesti, mutta nämä eivät kerry tasaisesti kuukausittain. Toimintakatteen kertymä on näin ollen 50,96 %.

Kunnanhallituksen kustannuspaikan toimintakatteen kertymä oli noin 51,12 prosenttia, toimintakatekertymä oli yli tasaisen kertymän. Keskusviraston kustannuspaikan toimintakatteen kertymä oli 53,31 %, toimintakulujen osalta em. kertymä oli 50,84 %. Henkilöstöhallinnon toimintakatteen kertymä oli 47 %. Projektit - kustannuspaikan kertymä oli noin 43,7 %.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen ja talouden raportit ovat oheismateriaalina.

Ehdotus

Esittelijä: Laura Enbuska-Mäki, kunnanjohtaja

Kunnanhallitus merkitsee tiedoksi hallinto- ja talouspalvelujen toiminnallisten tavoitteiden ja talouden toteuman 1.1.2026-30.6.2026.

§ 182

Talousarvion toteutuma 2026 Q2

MUODno-2026-106

Valmistelijat / lisätiedot:

Laura Enbuska-Mäki, kunnanjohtaja, laura.enbuska-maki@muonio.fi

Oheismateriaali

1 Tuloslaskelma 062026 Q2, koko kunta

Kunnan toimintakate oli 06/2026 tilanteessa 50 % (tasaisella kertymällä saisi olla 50 %), joista toimintatuotot olivat toteutuneet 49 % ja toimintakulut 50 %. Kate oli noin 0,384 milj. euroa, tuotot 1,768 milj. euroa ja kulut -6,721 milj. euroa.

Verotuloista on toteutunut maaliskuun loppuun 45 % (3,070 milj. euroa), valtionosuuksista 49 % (2,293 milj. euroa), rahoituskuluista on toteutunut 23 % (-0,026 milj. euroa). Poistot on päivitetty kesäkuussa, toteuma 6/2026 -0,688 milj. euroa (toteuma 64 %). Poistoissa on mukana vuodelle 2026 kirjattavasta Marjapaikan arvonalentumisesta johtuva -0,188 milj. euroa. Alaskirjaus kirjataan laskennallisesti tasaisesti koko vuodelle.

Tällä hetkellä tilikauden tulos 12/2026 näyttää tasaisella kertymällä olevan -0,304 milj. euroa alijäämäinen, mutta em. tulokseen on syytä suhtautua varauksella.

Talousarvion 2026 lähtökohtana on 0,481 milj. euroa ylijäämäinen tilikauden tulos.

Talouden raportit ovat oheismateriaalina.

Ehdotus

Esittelijä: Laura Enbuska-Mäki, kunnanjohtaja

Kunnanhallitus merkitsee tiedoksi talousarvion toteuman 1.1.2026-30.6.2026.

Elinvoimalautakunta, § 80, 11.08.2026

Kunnanhallitus, § 183, 24.08.2026

§ 183

Elinvoimapalvelujen valmius- ja varautumissuunnitelma

MUODno-2025-199

Elinvoimalautakunta, 11.08.2026, § 80

Valmistelijat / lisätiedot:

Kaisa Kylä-Kaila, kehittämispäällikkö, kaisa.kyla-kaila@muonio.fi

Valmiuslain 12§ mukaan kuntien tulee valmiussuunnitelmin ja poikkeusoloissa tapahtuvan toiminnan etukäteisvalmisteluin sekä muina toimenpiteinä varmistaa tehtävien mahdollisimman häiriötön hoitaminen myös poikkeustilanteissa.

Kokonaisvarautuminen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin muodostuu koko kuntaa koskevasta valmiussuunnitelmasta sekä palvelualueiden valmiussuunnitelmista. Valmius- ja varautumissuunnittelua johtaa ja valvoo kunnanhallitus valtuuston päättämien periaatteiden mukaisesti. Valmius- ja varautumissuunnittelun johtamisesta vastaa kunnanjohtaja sekä palvelualuejohtajat tehtäväjakonsa mukaisesti.

Palvelualueet laativat ja päivittävät valmiussuunnitelmansa kunnan poikkeusolojen johtoryhmän ohjeistuksen mukaisesti. Valmiussuunnitelmat päivitetään vuosittain ja aina kun turvallisuusympäristössä tapahtuu oleellisia muutoksia.

Elinvoimapalvelujen valmius- ja varautumissuunnittelulla luodaan sellaiset johtamisjärjestelmät ja toimintaperiaatteet, joilla palvelujen järjestäminen turvallisesti ja terveellisesti on mahdollista kaikissa turvallisuustilanteissa. Valmius- ja varautumissuunnitelma on laadittu yhteistyössä palvelualueen tehtäväyksikkö- ja tehtäväaluevastaavien kanssa. Elinvoimapalvelujen yleisen valmiussuunnitelman lisäksi eri tehtäväalueilla on omia turvallisuus- ja pelastusuunnitelmia.

Elinvoimapalvelujen valmius- ja varautumissuunnitelma on oheismateriaalina (Salassa pidettävä JulkL 621/1999 § 24.1 kohta 8).

Ehdotus

Esittelijä: Kaisa Kylä-Kaila, kehittämispäällikkö

Elinvoimalautakunta hyväksyy osaltaan elinvoimapalvelujen valmius- ja varautumissuunnitelman, ja esittää sitä kunnanhallitukselle hyväksyttäväksi.

Kokouskäsittely

Minna Back saapui kokoukseen tämän pykälän käsittelyn aikana 19:17

Päätös

Lautakunta hyväksyi esittelijän päätösehdotuksen.

Kunnanhallitus, 24.08.2026, § 183

Valmistelijat / lisätiedot:

Katri Rantakokko, hallintojohtaja, katri.rantakokko@muonio.fi

Elinvoimalautakunta käsitteli asiaa 11.8.2026 § 80.

Ehdotus

Esittelijä: Laura Enbuska-Mäki, kunnanjohtaja

Kunnanhallitus hyväksyy elinvoimapalvelujen valmius- ja varautumissuunnitelman.

Tiedoksi

elinvoima

§ 184

Kiila-kuntoutuksen ensimmäisen päivän palkallisuus

MUODno-2026-87

Valmistelijat / lisätiedot:

Saara Koivisto, hallinto- ja henkilöstösuunnittelija, saara.koivisto@muonio.fi

Yhteistoimintaelin on kokouksissaan 9.4.2026 (§ 20) ja 11.6.2026 (§ 26) käsitellyt Kiila-kuntoutuskurssien palkallisuutta.

Työnantaja on vastaanottanut aloitteen ***** (14.11.2025), jossa ehdotettiin, että Kiila-kuntoutukseen osallistuvalle työntekijälle maksetaan normaali palkka kuntoutuspäiviltä. Tällä hetkellä Kiila-kuntoutuspäivät ovat palkattomia virka- tai työvapaita.

Aloitteessa on perusteltu Kiila-kuntoutuksen palkallisuutta mm. sillä, että palkallinen kuntoutus vähentää taloudellista stressiä ja kannustaa osallistumaan kuntoutukseen. Aloitteessa tuodaan myös esille, että panostus työkyvyn ylläpitoon vähentää sairauspoissaoloja ja työkyvyttömyysriskiä pitkällä aikavälillä sekä lisää positiivista työnantajakuva.

Työnantajan vastaus aloitteeseen:

1. Kunta-alan työehtosopimuksen mukainen linjaus

Kunta-alan työehtosopimusten mukaan palkkaa maksetaan pääsääntöisesti vain tehdyistä työtunneista tai erikseen määritellyistä poissaoloista (kuten sairausloma tai tietyt perhevapaat). Kiila-kuntoutus ei ole sopimuksessa määritelty palkallinen poissaolo, eikä se rinnastu lääkärin määräämään välttämättömään sairauslomaan.

2. Kuntoutusraha turvaa toimeentulon

Vaikka työnantaja ei maksa kuntoutusajalta palkkaa, poissaolo ei ole työntekijälle täysin tuloton. Kuntoutuja on oikeutettu hakemaan Kelalta kuntoutusrahaa, joka on tarkoitettu korvaamaan ansionmenetystä kuntoutuksen ajalta. Ammatillisessa kuntoutuksessa, kuten KIILA-kuntoutuksessa, omavastuu aika koskee kuntoutuksen ensimmäistä päivää, joten oikeus kuntoutusrahaan alkaa toisesta kuntoutuspäivästä. Matkakustannuksiin voi hakea Kela-korvausta.

3. Kuntoutuspäivien maksuttomuus

Kiila-kuntoutus on osallistujalle maksuton. Majoittuminen ryhmäjaksoilla kuntoutuspaikassa on ilmaista ja siihen kuuluu täysihoito sisältäen yleensä aamiaisen, lounaan, päiväkahvin, päivällisen ja iltapalan. Yksittäisinä avopäivinä kuntoutukseen ei kuulu yöpyminen, mutta silloinkin tarjotaan lounas.

4. Kiila-kuntoutuksen ennaltaehkäisevä ja vapaaehtoinen luonne

Kiila-kuntoutus on luonteeltaan ennaltaehkäisevää ammatillista kuntoutusta. Se perustuu työntekijän omaan motivaatioon ja haluun ylläpitää työkykyään ennen kuin varsinaista sairausloman tarvetta ilmenee.

5. Työnantajan panostus työkykyyn

Muonion kunta toimii aktiivisesti Kiila-kurssien tilaajana ja mahdollistajana. Tarjoamme työntekijöillemme:

- Maksuttoman hakeutumisen kuntoutukseen työterveyshuollon kautta.
- Hyvän saatavuuden ja kurssivaihtoehtoja eri henkilöstöryhmille.
- Joustavuutta työjärjestelyissä kuntoutukseen osallistumiseksi.

Palkattomuus ei tarkoita, etteikö työnantaja panostaisi työntekijöiden hyvinvointiin, vaan tarjoamalla nämä puitteet kunta osoittaa halua tukea henkilöstöään pitkäjänteisesti. Työnantaja toivoo, että motivaatio oman työkyvyn ylläpitämiseksi lähtee muista syistä kuin kuntoutuksen palkallisuudesta.

Työnantajan tarkoituksena ei ole jättää työntekijää vaille tuloja tai tukia silloin, kun työntekijälle tarjotaan mahdollisuutta osallistua ammatilliseen kuntoutukseen. Koska kuntoutuksen ensimmäinen päivä ei kuulu kuntoutustuen piiriin, työnantaja ehdottaa seuraavaa:

- **Ensimmäisen päivän palkallisuus:** Kiila-kuntoutuskurssien ensimmäinen kuntoutuspäivä muutetaan palkalliseksi.
- **Takautuva soveltaminen:** Niillä työntekijöillä, jotka ovat jo osallistuneet Kiila-kuntoutukseen vuosien 2025 - 2026 aikana, on oikeus hakea ensimmäisen kuntoutuspäivän palkkaa takautuvasti.

Ehdotus

Esittelijä: Laura Enbuska-Mäki, kunnanjohtaja

Kunnanhallitus päättää, että

1. Kiila-kuntoutuskurssien ensimmäinen kuntoutuspäivä muutetaan palkalliseksi.
2. Työntekijöille ja viranhaltijoille, jotka ovat jo osallistuneet Kiila-kuntoutukseen vuosien 2025 - 2026 aikana, myönnetään oikeus hakea ensimmäistä kuntoutuspäivää palkalliseksi takautuvasti vuoden 2026 loppuun mennessä.

Tiedoksi

yt-elin, henkilöstö

§ 185

Hallituksen otto-oikeus

Kunnanhallitukselle on toimitettu seuraavat lautakuntien pöytäkirjat, joihin on mahdollista käyttää vielä otto-oikeutta

- elinvoimalautakunta 11.8.2026.

Kunnanhallitukselle on toimitettu viranhaltijapäätökset alla olevan luettelon mukaisesti.

Kuntalain 92 §:n mukaan kunnanhallitus, kunnanhallituksen puheenjohtaja, kunnanjohtaja ja hallintosäännössä määrätty kunnan viranhaltija voivat ottaa kunnanhallituksen käsiteltäväksi asian, joka on tämän lain nojalla siirretty kunnanhallituksen alaisen viranomaisen tai kunnanhallituksen jaoston toimivaltaan ja jossa asianomainen viranomainen on tehnyt päätöksen. Asia on otettava ylemmän toimielimen käsiteltäväksi sen ajan kuluessa, jossa 134 §:ssä tarkoitettu oikaisuvaatimus päätöksestä on tehtävä.

Ylemmän toimielimen käsiteltäväksi ei kuitenkaan saa ottaa:

1. lain tai asetuksen mukaisia lupa-, ilmoitus-, valvonta- tai toimitusmenettelyä koskevia asioita;
2. yksilöön kohdistuvia opetustoimen, terveydenhuollon tai sosiaalitoimen asioita;
3. 51 §:ssä tarkoitetulle kuntien yhteiselle toimielimelle siirrettyjä asioita, jos asianomaiset kunnat niin sopivat.

Otto-oikeuden käyttäminen merkitsee sitä, että alemman viranomaisen käsittelemä asia siirtyy kokonaan kunnanhallituksen käsiteltäväksi. Alemman viranomaisen tekemät ratkaisut eivät millään tavalla sido kunnanhallitusta.

Kunnanhallituksella on asiaa käsitellessään sama toimivalta kuin alemmalla viranomaisella on ollut. Se on velvollinen tekemään asiassa päätöksen. Käsiteltäväksi otetussa asiassa voidaan tehdä uusi päätös, aiemmin tehty päätös voidaan pysyttää, kumota tai muuttaa taikka asia voidaan palauttaa päätöksen tehneen viranomaisen käsiteltäväksi.

hallintojohtaja

Henkilöstöpäätös:

§ 21 Määräaikaisen arkistosihteerin työsuhteen jatkaminen, 28.05.2026

§ 22 Määräaikaisen arkistosihteerin tehtävän jatkaminen, 24.06.2026

§ 23 Maaseutupäällikön viransijaisuus vuosiloman ajalla 27.7.2026-9.8.2026, 13.07.2026

Kunnanjohtaja

Hankintapäätös:

§ 7 Talousraportoinnin uusiminen, 14.07.2026

Henkilöstöpäätös:

§ 4 Elinvoimajohtajan virkavapaa, 29.05.2026

§ 5 Elinvoimapalveluiden määräaikaiset tehtäväjärjestelyt ja korvaukset, 22.06.2026

Päätös omaisuuden luovuttamisesta:

§ 6 Rakennuspaikan myynti - Kalliotie 16, 09.07.2026

talouspäälikkö

Henkilöstöpäätös:

§ 2 Määräaikaisen taloussihteerin tehtävän täyttäminen, 29.07.2026

Ehdotus

Esittelijä: Laura Enbuska-Mäki, kunnanjohtaja

Kunnanhallitus ei käytä otto-oikeutta lautakuntien edellä mainitun kokouksen päätöksiin tai viranhaltijapäätöksiin. Hallitus merkitsee tiedoksi viranhaltijapäätökset, joihin ei voi käyttää otto-oikeutta.

§ 186

Asiakirjoja tiedoksi

Valmistelijat / lisätiedot:

Essi Viljamaa, asianhallintasihteeri, essi.viljamaa@muonio.fi

Kunnanhallitukselle tiedoksi saapuneet ja tiedotettavat asiakirjat sekä ne lauta- ja toimikuntien pöytäkirjat, joiden päätöksiin ei enää ole mahdollista käyttää otto-oikeutta.

1. Maa- ja metsätalousministeriön kirje: valtioneuvoston päätös määrätä suomalais-ruotsalaisen rajajokikomission puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja/varajäsen
2. Valtiovarainministeriön hakukirje harkinnanvaraisen valtionosuuden hakemiseen vuonna 2026
3. Valtiovarainministeriön ICT-johtaja Jarkko Levasman kirje julkisen hallinnon digitaalisen suvereniteetin tiekartasta ja toimenpiteistä
4. Valtiovarainministeriön päätös vuotta 2028 koskevien kuntien yhdistymisesitysten toimittamisesta
5. KT:n yleiskirje 17/2026, Työ- ja virkaehtosopimus TS- ja TTES-sopimusten 1.10.2026 erien ja 1.4.2027 kehittämiserän myöhentämisestä ja määräaikaisen prosentuaalisen palkanlisän maksamisesta
6. Lapin hyvinvointialueen aluehallituksen kokoustiedote 22.6.2026
7. Lapin hyvinvointialueen aluehallituksen kokoustiedote 10.8.2026
8. Lapin hyvinvointialueen tiedote 23.6.2026: hallinto-oikeus: vuodeosastojen sulkemisen toimeenpano voi jatkua
9. Lapin hyvinvointialueen tiedote 23.6.2026: hyvinvointialue joutui starttaamaan 170 milj. euron taakka selässään.
10. Lapin liiton hallituksen pöytäkirja 18.6.2026
11. Muutokset Arktisen Lapin ympäristönsuojelun virkojen hoidossa (vs. teknisen johtajan viranhaltijapäätökset)
12. Tornionlaakson neuvoston vuosikokouksen 2026 pöytäkirja
13. Lapin Jätehuolto kuntayhtymän hallituksen pöytäkirja 18.6.2026
14. Sivistyslautakunta pöytäkirja 10.6.2026

Ehdotus

Esittelijä: Laura Enbuska-Mäki, kunnanjohtaja

Kunnanhallitus merkitsee tiedokseen em. asiakirjat ja mahdollisesti kokouksessa annettavat lisäselostukset.

§ 187

Kunnanhallituksen nimeämien toimielin- ja kokousedustajien suulliset raportit kokouksista

Kunnanhallituksen nimeämien toimielin- ja kokousedustajat antavat suulliset raportit kokouksista.

Ehdotus

Esittelijä: Laura Enbuska-Mäki, kunnanjohtaja

Hallitus merkitsee toimielin- ja kokousedustajien raportit tiedoksi.

§ 188

Muut asiat